

भारत सरकार
GOVERNMENT OF INDIA
राष्ट्रीय पुस्तकालय, कलकत्ता
NATIONAL LIBRARY, CALCUTTA

वर्ग संख्या

Class No.

पुस्तक संख्या

Book No.

रा० पु० ३८

N. L. 38.

Mal
894.8121

N 4912

MGIPC—S4—13 LNL/64—30-12-64—50,000.

VIDWAN V. R. PARAMESWARAN PILLAI

Nagercoil.

ന ക്ഷ ത്ര മ ള .

പ്രസാധകൻ

ജെ. നാരായണപ്പണിക്കർ ബി. എ.

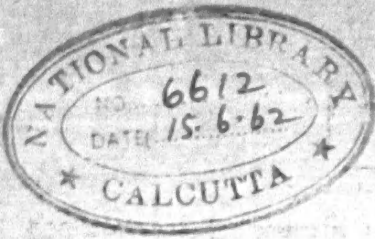
എ. എൽ. രാമശാസ്ത്രി,
(മഹാപാഠശാല, വടക്കൻ.)

പ്രകാശകൻ.

എൻ. പി. പിള്ള,

തിരുവനന്തപുരം.

വില രൂപ 8.

LISTED

എം.പി. കൃഷി മൃഗ.

വിദ്യാഭ്യാസം (മുഖ്യ),

തിരുവനന്തപുരം.

1104.

Mal

894-8121

N491w

മുഖവുര.

ഭാഷാസാഹിത്യചരിത്രത്തിലെ ഭിന്നഭാവങ്ങളിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള ഉന്നമകാവ്യങ്ങളിൽനിന്നു് സംഗ്രഹിതമായ ഇരുപത്തിയുടൂ പട്ടു താങ്ങളാണു് ഈ നക്ഷത്രമാലയിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതു്. രാശി ചക്രത്തിൽ അഭിമുഖത്തുൾപ്പെടെ രൂപ നക്ഷത്രങ്ങൾ ഉള്ളതുകൊണ്ടു് നക്ഷത്രമാല എന്ന പേരു ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്നു യോജിക്കുന്നു എന്നു പദയനുഭവിപ്പാറു. കാവ്യദ്വൈതം തത്വപ്രാബ്ധധനാത്മകരം സമുദയമുദയമാഹ്യാദനമാകയാൽ, കേവലം ഉപദേശപരങ്ങളായ പട്ടു ണ്ടും ഈ പട്ടുസംഗ്രഹത്തിൽ ചേർന്നിട്ടേ ഇല്ല; എന്നാൽ മിക്ക രസങ്ങളേയും ഉദാഹരിക്കുന്ന സംസാമുദ്രങ്ങൾ ധാരാളമുണ്ടുതാനും. ഷേമുണ്ടു വസ്തുനപരങ്ങളായ പട്ടുങ്ങളും ചേർന്നിട്ടുണ്ടു്. ഭാഷയിൽ അതാതു കാവ്യങ്ങളായിട്ടുള്ള ഭിന്നഭിന്ന സാഹിത്യപ്രസ്ഥാനങ്ങളേയും ണ്ടും വിവരിച്ചിട്ടില്ല. പ്രസ്തുതഗ്രന്ഥത്തിൽ ഉദ്ധരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള എല്ലാ ജീവൽ കവികളോടും ണ്ടും കൃതമന്തയെ പ്രകാശിപ്പിച്ചു കൊള്ളുന്നു.

എന്നു്,

എ. എൽ. രാമശാസ്ത്രി.

അനുകൂലനിക.

1. ബാലകൃഷ്ണ	ചെറുശ്ശേരിനമ്പൂരി
2. ഒരു ധർമ്മസങ്കല്പം	പന്തളം കേരളവർമ്മതമ്പുരാൻ.
3. ഒരു സന്ധ്യാവണ്ണന	വള്ളത്തോൾ.
4. ഒരു ഭക്തവസതി	കേശവീയം.
5. ഒരു വടവൃക്ഷം	ടി.
6. ഭാർഗവ മഠം	രാമപ്പണിക്കർ.
7. വനവണ്ണനം	കോട്ടയത്തുതമ്പുരാൻ.
8. വർണ്ണ	ഉള്ളൂർ എസ്. പരമേശ്വരൻ.
9. ചാക്കമനം	ഇരയമ്മൻ തമ്പി.
10. വീരഭദ്രൻ	അമ്മത്തൊന്നാമം.
11. ഒരു വിവാചനം	എ. ശ്യാമപ്പൻ.
12. ഗുഹസാന്തപനം	ടി
13. കാമിയായ രാചണൻ	ടി
14. രാജധർമ്മം	ടി
15. പാത്മസാരഥി	ടി
16. ഒരു തത്വബാധനം	കുഞ്ചൻനമ്പ്യാർ.
17. ഒരു ശിശു	ഇരിങ്ങാലക്കുട രാമചാതുർ.
18. ഭിമൻകുളകോട്ട	കുഞ്ചൻനമ്പ്യാർ.
19. നാരദന്റെ കേശവം	ടി
20. നഗ്നസിംഹാവതാരം	കോട്ടയം കേരളവർമ്മ.
21. വൈകുണ്ഠം	പുനംനമ്പൂരി.
22. ദ്വാപകാപുരി	കേ. സി. കേശവപിള്ള
23. അശ്വമേധനോത്സവം	ചെറുശ്ശേരി.
24. വസന്തം	അമ്മത്തൊന്നാമം.
25. സ്വയംവരത്തിനുള്ള ഒരുക്കം	മഴമംഗലം.
26. ജനസ്ഥാനം	എ. ശ്യാമപ്പൻ.
27. സ്വാതന്ത്ര്യം	രാമപുത്തൂർ വാതുർ.
28. ദേവീസ്തവം	പുത്താനം.

VIDWAN V. R. PARAMESWARAN PILLAI

Nagercoil.

ന ക്ഷ ത്ര മ ള .

I

ബാലകൃഷ്ണ.

മംഗലാധാരങ്ങൾ പൊങ്ങിവന്നെടുമേ
തിങ്ങിനിന്നിട്ടു നഗരകവത്തിൽ,

അംഗനമാതമയങ്ങളെല്ലാം
ഭംഗിയിൽനിന്നു വിളങ്ങുമന്നാർ,

ഭാമനന്മാരി വളന്നു നിന്നിട്ടു നഗരം
ഭാമനം പിന്നെ നാശമാർപ്പണം

5

ചന്ദ്രമേഴുന്നേൽ ചെന്തൊഴുതിയാതനിൽ
ദന്തങ്ങൾപോന്നു വന്നു കരിച്ചു.

പല്ലവം പൂണ്ടൊരു മുല്ലയോ വല്ലഭമേൽ
ഉല്ലാസമൊട്ടുകളെന്നപേരേ.

10

നന്ദുല നൽകുവാൻമാർ ചെന്നെടു
സമ്മോദംപൂണ്ടു വിളിക്കയാലേ.

ചെഞ്ചെമ്മേയുളളൊരു പുഞ്ചിരിതുകുന്ദാർ
കിഞ്ചന കാണായി വന്നുകൂടി.

പാലുണ്ണുന്നേമേപ്പോർ മുഖരണ്ടിനും
ചാലത്തെളിഞ്ഞങ്ങറിയാവുന്നു.

15

ദന്തങ്ങൾതന്നുടെ യജ്ഞം കണ്ടിട്ടു
സന്തോഷംപൂണ്ടുള്ളു വല്ലഭിമാർ.

വേഗത്തിൽ ചുംബിച്ചുനേരത്തു നന്ദുലം
വേർവിട്ടുത്തീർത്താൻ വല്ലഭിമാൻ.

20

വന്നുവന്നന്നു കണ്ടുനിന്നീടുവാൻ
കണ്ണിണതന്നെയുമുള്ളതേ.

മാലോകരളളത്തിലാനന്ദമിങ്ങനെ
ചാലേ നൽകീടുന്ന ബാലകന്മാർ.

ഭൂതലാതന്നിൽ കമിണ്ണ തുടങ്ങിനാൻ 25
രൂതനമയയാത കാതിയുമായ്.

ചാലഞ്ചും പുഞ്ചിരിതുകിനിനങ്ങനെ
നാലഞ്ചുനാളങ്ങ ചെന്നുവരെ.

മെല്ലെമെല്ലെന്നങ്ങിഴഞ്ഞുതുടങ്ങിനാൻ 30
കല്ലിലും മുളുലിലും പൂഴിയിലും.

ഓമനചായുവർ തേരൽവീണേററവും
കോമളമാകുമമ്മാരൂതനെ.

ചാലപ്പണൻ പുണൻ നിന്നീടിനാൻ
നീലക്കണ്ണാരമങ്ങമ്മമാരും.

മുട്ടംപിടിച്ചങ്ങ നിന്നുതുടങ്ങിനാ- 35
രാട്ടുനാളങ്ങനെ ചെന്നുവരെ.

മട്ടംചെടിഞ്ഞു നിന്നൊട്ടനടക്കയും
പെട്ടെന്നുവീഴ്കയും കേഴ്കയും,

അമ്മമാർചെന്നങ്ങ തെരൊന്നെടുക്കയും 40
എന്തകൻചാഴ്കെന്നു ചൊല്ലുകയും.

പൂഴിതുടയ്ക്കയും മെന്തിൽമുക്കയ്ക്കയും
കേഴൊല്ലായെന്നങ്ങ ചൊല്ലുകയും

ഇങ്ങനെയോരോരോ ചേവകളുണ്ടായി 44
മംഗലപൊങ്ങുന്ന ഗോകുലത്തിൽ.

(ചൊല്ലേരി)

൨. ഒരു ധർമ്മസങ്കടം.

(ഏകദേശി ഇതലം എന്ന ചെറിയൊരു താഴ്വരയിൽ മോഹിനിയുടെ അഗ്രാലയം സ്ഥാപിച്ചപ്പോൾ കണ്ണാട്ടും ചെമ്പരൻ ഒരുങ്ങിയ രാത്രിയിൽ ചിന്ത.)

വരേണമെന്നു സുവിചിന്തയോടു
ധരണനാമെന്നുടെ ഹൃത്തുപോലെ;
അതേ മദീയാൽക്കടവൾഗമ! നീ
കര കിടന്നൊരു പിടിച്ചിട്ടുണ്ടു? 1

ശിവാകരോരവിചിന്തയോടു
സുഖാധവംചേർന്നു കടുത്ത വാളേ!
ചിവാസിമൽസ്യംമനോരമകണ്ഠ-
തലാഹതിക്കൊരു നിനക്കു ദൈവമുണ്ടു? 2

മുഴുത്തമോടത്തൊടു ചൈവമെന്തിൽ
കൊഴുത്തമെന്തെ യശിച്ചിട്ടും നീ;
പഴുത്തമാങ്ങാ ചിധമസ്സതൻതൻ
കഴുത്തിനെ—ശ്ലേഷം അറിഞ്ഞുകൂടേ? 3

കരത്തിനെന്തെ മടി? ഹന്ത തീക്ഷ്ണ-
കരന്റെ വംശത്തിലുയർന്നവൻ അന്തർ;
തരത്തിലവംവിധതീക്ഷ്ണകൃത്യം
നിരസ്തംഭംകം ലംഘിച്ചെടുത്തുണ്ടു? 4

പരസ്സഹസ്രോത്തക്കടവെരിസേനാ-
പരമ്പരപാടവപാടവത്താൽ;
പരം പുകൾപ്പെട്ടൊരു മൽക്കരത്തിൽ
പരങ്ങളെന്തിന്നുളവാച്ചിട്ടുണ്ടു? 5

ധനാഭിസരക്ഷണനെച്ചെന്നിശ്രീ-
വിരാജതാജനമദീയബാഹോ!
നിരശ്രദ്ധം ഹോ! പിടയാതെ നീ ഞൻ-
വരാമജ്ജ്ഞാഹതിചെയ്തുകൊൾക. 6

സമസ്രഭാനോ! വേദീയചംശം
സമസ്രധാ ശോഭിതമെന്നിരിക്കേ;
സമ സ്വസൽസുന്ദരവിനോദ ശോകാ-
സമൻ സ്വയം ഞാനടൽ വിട്ടിടാനത്. 7

അപാപമാം പുത്രനെ വാല്യകത്തിൽ
ഗുപാലനാശേഷവനാകമീ ഞാൻ;
കൃപാലവം വിട്ടു തടിയകണ്ണ-
വിപാടനത്തിന്നു തുനിഞ്ഞീടുന്നു. 8

പവിത്രഗാത്രൻ സുതനോ! മമാസി-
ഹമവിഷ ഖാശായ് സ്ഥിതിചെയ്തതില്ലാർ;
ഭൂവി പ്രഭോ! മാധവ! കേതരായാൽ
വേിച്ചിടേണ്ടും സ്ഥിതിയേവമെന്നോ? 6

തനിച്ചു തൻപുത്രമുതിപ്പഭൂതം
ജനിച്ചിടാം സങ്കടമേതവക്കും;
അനിഹമയാ സത്സുതനെ സ്വയം സം-
ഹനിച്ചു കേഴുന്നവനാരു പാരിൽ? 10

സദാ പ്രപന്നാത്തിഹരൻ വോനി-
സ്വദാസനേഷേശവ! കൈവിടൊല്ലേ;
നിദാനമോക്കും വേദംബ്രിതാപ-
നിദാനമായ് കേവല മാതിടാമോ? 11

സമാശ്രിതാനാമവനത്തിലെങ്ങും
സമാദൃതൻ ശാർങഗീയിവണ്ണമാരും;
രമാപതേ! വാഴ്ത്തിവരുന്നു, പിന്നെ
മമാത്തിചേരുന്നും വളരുന്നതെന്നേ? 12

വനാഭിവണ്ണാംബുരുമാക്ഷ! വിഷ്ണോ!
ജനാർദ്ദനതപം ശരിയാക്കിടാനോ;
അനാരതം തപത്പരിചയ്യ ചെയ്യു-
മനാവിവന്മാക്കുഴൽ ചേർത്തിടുന്നു? 1

കൂപാംബുരാൾ! കരുണാംബുലേരും
കുപാപിയാമെന്നിവി മാന്ദ്യഭേദം;
ക്ഷുധാകരൻ തൻകരമസകാര-
മപാകരിച്ചെങ്ങുമെന്നയ്യമല്ലൊ. 14

തപാപ്രതിപക്ഷരഹിതമെന്നിനെത്താൻ
ദിവാനിശം ഭക്തിയൊഴൊപ്പവർണ്ണി;
വോൺറ നേത്രാഞ്ചലമൊന്നിളക്കാൻ
വോത്തിവാരിൻ! മടിയെന്തിനയ്യോ! 15

സപക്ഷസന്യാസമെന്തെന്തുകൊണ്ടും
ശുഭം വോൻ ചെയ്തിട്ടുമെന്നിരിക്കെ;
അഭോഗമോരോരോനാഭാവം-
മവ്യമെന്നിങ്ങുളവാരിടുന്നു. 19

രമാപത്രി! കേശവ! ദീനബന്ധോ!
സമാശ്രിതാപത്തിമിധാബ്ജബന്ധോ!
കമാനിനീപ്രേരിതനിമിത്തത്തിൽ
കമാരഹത്തിങ്ക മുതിന്നിടുന്നേൻ. 17

കളിത്രപാശത്തെ മുധാ വലിച്ചു
ഗളിത്തിലിട്ടുള്ളൊരു മൃഗനീ ഞാൻ;
കലക്ഷതിക്കായ് കരവാളമേന്തി
വിവക്ഷണം കൃത്യമെടുത്തിടുന്നു. 18

കൂപാംബുധോ! കൃഷ്ണ! സുതൻറ മെയ്യിൽ
കുപാണമേൽപ്പിപ്പതിനില്ലൊഴീ ഞാൻ
തുപാഖവം വിട്ടു തുനിഞ്ഞിടുന്നേൻ
സ്വപാദദാസാവദക്ഷരക്ഷി 19

(അഗമംഗലചരിതം.)

III

ഒരു സന്ധ്യാചണ്ഡനം.

ജ്യോതിനിയാലിതവരം-

സ്നാനാക്ഷി! ചന്ദ്രദീപ്തികളുനായ്;
പരശേഷപുഷ്പമെരിച്ചിരുന്നൊരാ
സ്മരണിപ്പൊഴു നേത്രമുനായ്.

1

വന്നുണഞ്ഞ ചന്ദ്രാക്ഷരശ്മിയാൽ
കുന്നണിഞ്ഞ വനഭൂവിതോമലേ!
കൊന്ന പൂക്കൾ പുത്തു നിൽക്കിലൊ-
ക്കുന്നതൊക്കെയൊളിതേടിപ്പുറത്തേ.

2

നിന്നകൂട്ടിമതനപ്രമാർജന-
ത്തിന്നതീവ കൊതി പുണ്ടുപോലീത;
കുന്നൽമഞ്ജുരി! പോക്കു വൈവിനാൽ
ഒപ്പാനണിഞ്ഞു ചില വന്യവളികൾ.

3

അയനായകദിഗന്തലംബിയാ-
മീ യഹസ്തി സരോജലങ്ങളിൽ;
അയതപ്രതിമകൊണ്ടു കാഞ്ചന-
പ്രായമാകുമൊരു പാലമിട്ടിതോ!

4

സാരവക്ഷിതമരണിടങ്ങളും
സാരസങ്ങളെയച്ചുപൂട്ടിയും;
പോര, മീതെയളിമുദ്ര വെച്ചുനി-
ന്നേരമകനപരാധ ചൂകിനാൻ.

ഉച്ചരൈവതപാദപാദങ്ങൾ തൻ
പച്ചയാകിയ പലാശപാക്കിയാൽ;
ഉച്ചരിച്ചു വിലസുന്നിതേറവും
മെച്ചമൊത്തുരവിശ്മിതപാകൾ.

6

ഇന്നാശപിറവിത്തൊട്ടിത്തേവരെ
 തിന്നതിന്നു മതിയായ് വരും ജലം;
 സന്നതാനി! ശിരിപവ് വലങ്ങളിൽ
 ചെന്നെന്നത്തു നികരന്നു ഭത്തികൾ.

6

പങ്കുസംകവിതമായ പവ് വല-
 ത്തിങ്കൽനിന്നു കയറുന്ന പന്നികൾ;
 ശങ്കവിട്ടിനി വരും തമസ്സതൻ-
 കിംകരപ്രവരനായ് വരാമിവർ.

8

ചാരണീത്തേനരകത്തനായ് ചമ-
 ണ്തൊരു സൂര്യനതിസന്നപാദനായ്;
 അരുതാങ്ങുമിതിതാ പതിക്കയായ്
 ഭീമ! ദൈവതരാംബുരാശിയിൽ.

9

താനിത്തേവരെ നവോപവാദമാം
 ഡാനിടത്തു നടക്കൊണ്ടുമുഖമോ!
 ഗ്ലാനിപൂഷഭണനായ് സുവർച്ചവാ-
 ജാതിദേവനുടെ പാദമൊക്കെയും.

10

പാത്തിടത്തെയുളവാം നിരാഗമം
 പാത്തിതാ, വരണദിഗപ്രധിയാർ;
 മൂത്തിക്കിമകലന്നു സൂര്യനാൽ
 പാത്തി കങ്കമവിവാസമിത്രക്കും.

11

സപീയസൽക്കരസമസ്രചുതുണ-
 യ്ക്കായതില്ലാമഹ കാലവൈവോത്;
 ശ്രീയണിത്തരണി, നമുക്കേതുപോ-
 വായതാബ്ധിയിലിവിതാ മറിഞ്ഞുപോയ്.

12

ലോകബന്ധുചസുനാരോമന്നു നി-
 ശ്രീകനായതിവ കണ്ടുപക്ഷികൾ;
 കൂൽക്കൊണ്ടു വിവചിച്ചിടുന്നിത്തേ
 ശോകമില്ലെവനു മിത്രമാനിയിൽ?

13

ചീവരസനീ! ചികസലാൽപ്പമ-
 പ്പുവണിപ്പതുമണഞ്ഞതാണിത;
 താവകിനനെടുവിപ്പിനോത്തമ-
 ളായ് പരന്നു മുദസാസ്യാമാരുതൻ. 14

ലാലസിപ്പിതു സമുദ്രവീചികാ-
 മാലയിൽപ്പതിതമർക്കണ്ഡലം;
 ശോലമായടിയിൽനിന്നുദ്ധംഡ പ
 ജ്വാലതെല്ലടനയന്നതിൽപിഡം. 15

കേളിതേവരെ നിജാസ്ത്രകാരിയാം
 ഹേളിവൻകടലിൽ വീണ കാഴ്ചയെ;
 പാളിനോക്കി രസമുൾക്കൊന്നിതാ
 മുളിടുന്നു മരമാന്നു മുങ്ങുകൾ. 16

പാവനപ്രകൃതി കർമ്മസാക്ഷിയാം
 ദേവനാസ്തമിതനായ കാരണം;
 ജ്യോവടച്ചു വരവണ്ണിനി! ക്ഷണാൽ
 ഞ്ഞെവളിന്നു ബഹുവണ്ണസങ്കരം. 17

ഞനകപണ്ണവനവൃന്ദമഞ്ചരേ
 ഹാ! ക്വത്തുമുടനേ തുടച്ചിടും;
 ഹേ! കലാവതി! ദിനാന്തവേളയ-
 സ്സോക ചിത്രകലയഭൃസിക്കയോ? 18

താനണിഞ്ഞ മണി സൂര്യനാഴിയാൽ
 നൂനമിങ്ങു ഹൃതനായ് ഭവിക്കയാൽ;
 മാനസത്തിലരിശം മുഴുത്തിതാ
 വാനതീവ പരിപാടലാമോയ്. 20

ദ്രോഹമർക്കുനിമിയിനവേ, ദിവിജ-
 വ്യുഹാതിതരശാർദ്ധ്യപംക്തിയാൽ;
 ദേഹമപ്പടി മുറിപ്പെടുന്നമ-
 ദേഹമർത്തർവ്വചിരമോ നസ്സേതിൽ. 21

നന്തപ്ര ചലചക്രിവോദ്ധു-
 ജ്ഞതരികൃതമേ വിചാണയം;
 ഹന്തി രാപിലെ മിനോൻ മതി-
 വൈതവസ്വയതു തന്നെയിപ്പഴം.

21

(ചിത്രയോഗം)

IV

ഒരു ഭക്തവസതി.

വസിക്കുവീൻ നിങ്ങളിതിൻമുന്തിൽ
 ഗമിക്കുവേൻ കേവലമെന്നു ചൊല്ലി;
 അപർക്കം ചിത്തമൊക്കെത്തിറങ്ങി-
 ഗുഹയ്ക്കകത്തേയ്ക്കു നടന്നുനാമൻ.

1

മനസ്സിൽമേലുന്ന തമസ്സിനെയും
 മമസ്സിനാൽ തീർപ്പതെന്നു പണ്ടേ;
 യശസ്സേഴും കൃഷ്ണവപുസ്സിനേയ്ക്കേ
 തമസ്സതേജസ്സിപകൊണ്ടുദോ?

2

കടന്നുമെല്ലെന്നിരു കൈകൾവണ്ണൻ
 കണ്ടാൻ മഹാസൗധ റിമാസംതേരി;
 പടന്നായാവികൃതിക്കുശേഷം
 പരപ്രകാരം യമിയെന്നുചേരവേ.

3

ചെയ്യാനുമ്മി പ്രേരണപ്രേകാരം
 ചേരും മതിൽക്കെട്ടുകൾ ഗോപുരൈരൊരും;
 വന്ധാത്തവെൺമാളികയെന്നിതെല്ലാം
 മുവിൽത്തെളിഞ്ഞജ്ഞാപൈരി കണ്ടു.

4

ശ്രീരാമനാമാങ്കിതമോ പരകാ-
 ജാലം ഗുഹാഗുങ്ങളിൽ വാതശ്ശോലം;
 തന്നായകൽതന്നുടെ ഭക്തിസിന്ധു-
 തരംഗമൊവിധേ വഹിച്ചു.

5

പുരുഷതാപൻ പുരുഷോത്തമൻ തൽ-
പുരുഷാചത്തിവതിപ്രസന്നൻ;
തത്സോപുരത്തിന്നകമേ ഗമിച്ചാൻ
തദീശപുത്രീ ശുഭലക്ഷ്മിയോഭേ.

6

തൽപാലകന്മാർ ബത! കേതിയാലോ
യേത്തിനാലോ കുതുകത്തിനാലോ;
പ്രമത്തശാസ് കാൽതളിർകൂപ്പിമാറി-
ക്കൊടുത്തു പെട്ടന്നു ഹരിക്കു മാറ്റം.

7

ചിത്രാമോം ഭിത്തിയിലത്ര ചെമ്മെ
ചേർത്തുള്ള ചിത്രാവലി കണ്ടെന്നേരും;
ചിന്തസാരമാം ചേതനനായകൻതൻ-
ചേതസ്സിലും ചെന്നിതു ഹന്തി ചിത്രം.

8

പുരാണവൃത്തപ്രതിപാദനങ്ങൾ
ചിത്രങ്ങളൊരെന്നിഹ നോക്കിനല്ലോർ;
കവീന്ദ്രനോടുള്ള സമാനഭാവ-
മാലേഖ്യകാരന്നു നിനച്ചു ദേവൻ.

9

സ്വപകീയമായുള്ള ചരിത്രവും നൽ
ചിത്രങ്ങളായിട്ടു കാൺകയാലെ;
നിജാഗമം നിഷ്ഫലമല്ലിതെന്നു
നിനച്ചു മോദിച്ചിതു നീരജാക്ഷൻ.

10

പീഠം മറിഞ്ഞങ്ങുരേഖകളെന്നന്നും
പതിക്കുവേ താഴെ യെന്നുമേലായ്;
ചരിഞ്ഞ പാൽക്കുളമൊപാടിനോ-
തറിക്കെഴും ചോടു പിടിച്ചുശാസം.

11

മൃഗം പൊളിച്ചിട്ടു കണ്ടതു കണ്ണീർ
ചൊരിഞ്ഞു തുങ്ങിടീന തന്നെ നോക്കി
യശോഭയാർ കൈവിൽ മൂക്കിൽ വെച്ചു
നിൽക്കുന്ന തായ്ക്കുണ്ടുനീച്ചു ശരരി.

12

അക്കാളിയൻതന്റെ ഫണത്തിലോമൽ
 തുടരാവടിക്കാമിന്നു ചേർത്തുചെയ്ത;
 നൃത്തംനടത്തുന്ന വിധത്തിലുള്ള
 ചിത്രത്തിനാൽ സരൂപനാമ് മുകന്ദൻ. 13

കാവിൽച്ചവിട്ടിട്ടു നിവർത്തേ ന-
 ഷണിക്കഴും കായമനോവികാരം;
 കാണിച്ചിടം കേമളമായ ചിത്രം
 കെട്ടുതറവാം പുണ്യം കണ്ടു കൃഷ്ണൻ. 14

കടുത്തകോപത്തോടു കംസവന്തെ
 കരേറിയനിപ്പൊരു തന്റെ ഭാവം;
 കണ്ണന്നു ചേർത്തോരനകവയത്തൽ
 കണ്ഠവൃത്താശ്വലി തടക്കി മന്ദം. 15

കംസന്നു വിണ്ണുകിയണത്ത തന്നെ-
 ള്ളാലും പുണന്നു; അവിളിൽ സഞ്ചാപ്പം;
 വിവരങ്ങളും കാവിനൊടുമുഖെയ്ക്കും
 മാതാപു ശോഭാഞ്ചമവന്നു നൽകി. 16

എടുത്തു തൽപുത്രിയെ ഹർഷമുൾക്കൊ-
 ള്കിടത്തുതന്നെ വാമിച്ചമട്ടിൽ;
 പടുത്തപമേറീടിന ജാംബവാൻ തൽ-
 പടത്തെ മോദിച്ചു കണ്ടുശൗരി. 17

അശോമലാശ്വാശ്വരം തന്റെ കൊന്ന-
 ത്താശോമനിക്കും തന്നവിന്റെ രൂപം;
 അനന്ദനിപ്പുന്ദരശാങ്കനാക്കി
 ശ്രീനന്ദജൻ തന്നെ നിറുത്തിയല്ലം. 18

കാണുന്നാലാകുണ്ടെ കണ്ണിലെല്ലാം
 കർപ്പൂരനീർവീഴ്ത്തിയുമാത്തമോദം;
 പടങ്ങളോരോന്നിവ കണ്ടുകൊണ്ടും
 പരൻ പുമാൻ പുക്കു പുരത്തിനുള്ളിൽ. 19

(കേരവീര്യം).

ഒരു പടവുകുപ്പം.

* * * *

നോക്കൂ നമുക്കൊരു സുഖംതന്നെ
നിർമ്മാമതിവടുവുകുപ്പത്തേ. 1

കൊമ്പത്തുകൊന്നമതം പഗങ്ങരം
കൊണ്ടും വെത്തൽ കശഭാക്കിചൊല്ലി;
വിമോചപത്രാവമികൊണ്ടു താൻ താൻ
വീശുന്നു വൃക്ഷാധിപനാതിമേയൻ. 2

നട്ടച്ചന്മേത്തിതു നമ്മെയെന്ന.-
പോവെത്രവക്കും പാമികവൃജത്തെ;
തണുപ്പേഴും തൻതണൽകൊണ്ടുരക്ഷി
ച്ചിരിച്ചുഗ്രാതപഞ്ചം നീക്കി. 3

നന്മേന്മാണെന്നു നടിച്ചിരിപ്പോർ
നാട്ടാരിലാചൽക്കൊടി നാട്ടിടുമ്പോർ;
അപേതനം വൃക്ഷമിതേതവക്കു-
മപേതമാക്കുന്ന കരോതാപം. 4

ചൊൽക്കൊണ്ടൊരുശാർതാൻ ശിരസ്സിൽ
ചുരന്നുകൊള്ളട്ടേ മഹാകിമിടം;
താപാതുശാജീവനപുണ്യഭാരം
താങ്ങേണ്ടതുണ്ടിത്തരജനേനം. 5

വിശങ്കാത്മാവിവനെത്ര ജീവ-
ജാലങ്ങളെസ്സാധു ശീച്ചിടുന്നു;
എന്നാൽക്കടിക്കെക്കിട രാജഭോഗ-
മേകിടുകെന്നുള്ളതു കൂടിവേണം. 6

എല്ലാപ്രകാരത്തിലുമ്പ്രമേയ-
മാമാത്മവ്യവസ്ഥിതരസാർവ്വഭൗമൻ;
ലോകോപകാരം നിറവേറിടുന്ന
മഹത്വമാകുന്നു, മഹത്വമല്ലോ.

6

ഏരിഞ്ഞവൈവും മഴമഞ്ഞുകാറ്റ-
മേറ്റിമരുപ്രായനിലത്തിതേവം;
ലോകോപകാരവ്രതസുസ്ഥിരാത്മാ-
വായിട്ടുമുനിതൂ പുണ്യശാഖി.

8

നമ്മെച്ചടാണെത്തിട്ടുമാതപത്തി-
ന്നാത്മാവിനെത്തന്നെയിതേകിടുന്നു;
പിറവിക്കെത്തിയെന്നാഞ്ഞുടുത്ത
പരന്നെന്നാശ്ശിമിതെന്നപോലെ.

9

പത്രങ്ങൾതിങ്ങിച്ചുഴലെപ്പടൻ
വാനം മറയ്ക്കും പല കൊമ്പിനാലെ;
നൽപ്പിച്ചുമെലാപ്പടനോരപന്തൽ-
പോലീവിടത്തൽ ചുവടുല്ലസിപ്പൂ.

10

തപ്പുകു കല്ലുദമമാമിതിന്റെ
പത്രങ്ങളിൽപ്പറ്റിയെഴും പഴങ്ങൾ;
മിന്നുന്നു, പലതുതുകിമിങ്കൽപെച്ച
സുരതത്തോങ്ങൾ കണക്കുതോ.

11

പടന്നുചായും ചിരകൊമ്പിൽനിന്നു,
കൊമ്പിൻനൈടുക്കമ്പികളെന്നപോലെ;
തൂങ്ങിടുമീ വേട്ടകൾ മാടുമേയ്ക്കും
പിള്ളുക്കുഴിഞ്ഞാലുകുളായിടുന്നു.

12

പേരൻപരാലിലതന്നിലല്ലോ
കല്ലാത്തഞ്ചാലൻ മോഡൻ ശയിച്ചു;
അതൊന്നതാൻ പോരുമുദാരമായി
വടഭൂവിൻവംശവിശുദ്ധികാട്ടാൻ.

13

പ്രതപുരെ പ്രത്യവകാരാഞ്ചര
പെടാത്തപാവിക്കകുനെ നയമ്മം;
നിഷ്കാമകർമ്മസ്ഥിതിപുണ്ടുനേട-
മിശ്റുവിരൻ ജീവിതമെത്രയന്ത്രം!

14

VI

ഭാഗ് ചഗർ.

നിന്നവസിപ്പാദികളുകാലം
നിരപമജാഗ്രവരമൻവരമിതു
ചെന്നെതിരേല്ലതു തക്കതുമെന്നതു
ശ്രേയസ്കേട്ടതിസംഭ്രമമോടെ;
വെന്നിമികം ശ്രീ ഭാഗ്വരമനെ
വീണടിത്തൊഴുതിതു നൽപരവാകെ
അന്നതിസൽക്കാരം ചെയ്തുകുവതി-
ലാദരവീന്നി നടന്നാൻ മുനിപൻ.

1

മുനിവോടെശ്രീ ഭാഗ്വരമൻ
മുന്ധനയുന്നതു കണ്ടവരവരേ
പുനരാകലമൊടു നിന്നതുകാലം
ഭൂതേശ്വരശിഷ്യൻ മുനിവരണം;
കനകാ ചലസമമായ മഹേശ്വര-
കാർമ്മുകമാർ ലണ്ഡിച്ചിതു നിങ്ങളി-
വിനി അന്നചർമ്മലമറിവുനേൻ വി-
ല്ലിതിനാവേയെന്നിടിപോലാത്താൻ.

2

താനതികോപത്തോടുമധാമുനി
സമസാ വരുവതു ശ്രീരാമനുമൊരു
ദീനതയെന്നിമുതിർവലോക്യ
നിനച്ചാൻ ബഹുമാനത്തൊടിപെല്ലാം;
കാനനഭവി തപമോടു തുലാം നാദം
കാലാന്തകനെയിവൻതിരുവടിതാ-
മുനമൊഴിഞ്ഞു ജേിച്ചതിനാല-
ന്നടനിറുപ്പുനന്ദനസ്തമനത്തും.

ഉയർന്ന പരിതാപം തീർക്കാ-

നൊതകാലം ചരമശരണിരവടി
യന്യുറരളിയമഴുവിതിനാലെ

യസുകോടമർചെയ്ത ജയിച്ചാൻ;
വന്യുറരചെരെ തിരുപത്തൊരതുട

വടിചൊടുക്കുന്നു പ്രതിജ്ഞ മുടിച്ചാൻ
പിന്യുത്തമട്ടമിഞ്ച വരണനൊടു

പിടിച്ചുത്തണർകൾക്കുന്നു കൊടുത്താൻ.

4

കൊടിയശരണസനമോടെ യോന-

കരാജികൾ കൈക്കൊണ്ടൊളിവിടിയ
വടിവിതതീവ യോകരമെന്നും

ചൈരികളാമവർ കാണയാഴ്ചതേ;
ജടയൊടുവല്ലുവയും കൂറ്റാജിന

ജപമാവാസ്സോദികൾക്കുണ്ടാ-
വുടവിതുവിപ്രമാരാമുനിപരനെ-

നമ്മളതുമറിയാമുദനതശയമായ്.

5

അതിരുകാവിച്ചുവരുന്നിതിവൻതിര

വടി;യെന്നാൽ നാമിനിപൈകാതെ

വിധിയാലേയടി തൊഴുവോമെന്ന

വീരതൻ കൈസല്യാതനയൻ;

നതസന്താപമണഞ്ഞടിയൊഴുതൊരു

ഗാഭീര്യത്തെടു നിന്നതുകണ്ട

നിതാം കോപത്തൊടു മഹാമുനി

നീയോ ലണ്ഡിച്ചിതുവില്ലെന്നാൻ.

6

വില്ലുതണ്ടുചമച്ചാൻ പണ്ടു

വിദഗ്ദ്ധൻ വിശകർമ്മാവതുകാമം

ചെല്ലുചതാമർചെയ്താൽവില്ലുമ-

രേദശചെന്നെനിവർകളിലിരുവരിയും

ചൊല്ലുകയെന്നയനോടിന്ദ്രാദികൾ

ചോദിച്ചതിനയനവരൊടു ചൊന്നാൻ

വില്ലിതുകൊണ്ടറിയാമിതുതമ്മിൽ

വർദ്ധധമിയററുകുന്നതിന്നെന്നും.

7

അതികോപത്തോടുകൂടി വേ-
 മമർചെയ്ത കാണൻ കരളുണ്ടേ-
 റിതുകാലം ദേവകളുമെല്ലാം-
 ഖേതെ ഹാനി നമുക്കിനിഞ്ഞേ;
 മതിഭേദം വാശകോശാവിൽ
 വടിവൊടെത്തു പട്ടി ചുമർചെയ്താ-
 മതുകാലം കോപാവേശംപൂ-
 ണ്വവിടെ നാരായണനോടു ശിവനും,
 നാരായണനെയെന്നൊരു ഓണം
 നാഗാഭരണമെ ചിരമേഖ
 പോരാപുകഴുന്നനു പിനാകി
 പുനപുനമൊക്കെപ്പിച്ചാൻ;
 ഇഴപ്പേടുകീടമുണ്ടാമഴിവിനി
 യിതി നാഖന്നിന്ദ്രാളികൾ ഞമൊടു
 പോരുംപോകമെന്നെടത്തൊഴുതു
 പൊറ്റുപ്പിച്ചാൻ കോപവുമതുകാലം.

9

കാലാന്തകളുടെ വില്ലതുതന്നെ
 കാണാ നീ പണ്ഡിതനായ മൂന്നും
 തോമാതെ പൊരുതുള്ളി വിഷ്ണു-
 രോത്തമനുടെ മാപമിതവനമുണ്ട്;
 ശീമാചാരഗുണാദികളീടു-
 ചീകുന്നെനിന്നു പിതാമഹനാദ-
 വാഖ പരിചയമിതുന്നതിനെ
 യനന്തരമേ താതാമതുപോലെ.

10

ഏകമിതന്ന ധാരസ്സുതന്നെ-
 തെന്നിപ്പ പത്രാ ഭൂമിഗിമറാമുനി
 നീ ബലമോടിതെടുത്തുവെച്ചു
 നിറക്കിയെനിന്നു സമർ നീയ കാണു;
 കേവലശിഷ്യന്മാരുമിതുന്ന
 കേട്ടെന്നിന്നൊടൊത്തമർചെയ്താ-
 നായനഭൂമിയിൽനിന്നി മാവേന-
 നതികോപത്തോടുകൂടി മൂന്നിപൻ.

11

എന്നതു കേട്ടു കമാനീരാമൻ -

മീതിമന്ദസ്തിതമാട്ടു ചൊന്നാൻ:—

പെന്നിയുടെ നിന്തിരുവടിയിതിനു

പെകുണ്ടിവിടെ വരുമെന്നറിയാതെ;

അന്നതു ചെയ്തതറിഞ്ഞുപൊറുത്തത-

ളതിവാമകരപദധംചെയ്താ-

ഖെന്നമതിന്നറിവുള്ള മഹാജന-

മില്ലല്ലോ കോപപ്പതു മുറും.

12

അതുകാലം ശ്രീഭാഗവതമനു-

മാ ചകുമാരനാടരുളിച്ചെയ്താൻ

മതിശംഭീരാക്ഷേപം ചെയ്വതു

വരുമിതിന്നാലേ വംശവിരോധം;

ചതിക്കെടുവെഴുത്തുമുടിമന്നർ

സമസ്തരെയും ചവചെയ്തുകൊരമി-

തിതുപൊഴുതേ തവ കണ്ണന്തേദ-

മിയറുവതേ കർത്തുനേനെന്നാൻ.

13

അതുകാലം ദശമോദമനു -

മരുളിച്ചെയ്താ. — നരിയ കുറുവു-

മൂന്നൊഴിഞ്ഞാരു രാമശരീരവു-

മുണ്ടു പോന്നു വിധേയമതെന്നാൽ;

മാനമൊടിന്നതു ചെയ്വതിനെളുതു

മഹാജനമായവർ പലരെയുമേതും

ദീനതയിന്നിവിധം ചെയ്തരുളിയ

നിന്തിരുവടി കരുതീടുകിലെന്നേ.

14

കരുതീടുകിലെളുതെന്നതുകേട്ടു

കറുത്തുമാരാമുനിരുളിച്ചെയ്താൻ

പൊരുവാഞ്ഞതിർ വരികെന്നോടിനി നീ

പോരാ വചസി ജയിച്ചുവെന്ന;

ഒരു കവചമടിയന്നു ജയവും പുന-

തണ്ടാകാനിന്തിരുവടിശോഭ

പൊരുതാമരിയമുനീന്ദ്രാ! എന്തു

പുകഴ്ത്താനവന്നൊടു ഭൂപതിനെയൻ.

ദൃഢതീസുതവചനം കേട്ടുതളി

പുണ്യമഹാമുനിയെന്നാൻ: —കേവല

താപസനെതെന്നെക്കൊള്ളായ്

ധർമ്മപതിവംശവിനാശകരൻ ഞാൻ;

നീ പൊരുതെന്നൊടു തോല്പതിനില്ല

നിനക്കൊരുപഴി ചെറിയോരവത്തിൽ

കോപമെഴും വിനതാസുതനോടമർ

കോഴിപ്പൊട്ടമേള പഴിയല്ലല്ലോ.

16

എല്ലാജാതിയുമെന്നുടെ വില്ലിനി

യിതുകൈക്കൊണ്ടമർചെയ്യുന്നുടനേ

ചൊല്ലാൻ നിന്ന മഹാമുനിയെന്നൊടു

ചൊന്നാനടിതൊഴുതചകുമാരൻ;

വല്ലാതവരതിഥികൾ ഗുരുഭൃത-

ന്മാരതിബാലകർ വയോധികന്മാരെ

ല്ലൊപോലമർചെയ്യുമെന്നൊ-

ഖൊഴികുറിച്ചുടയമുനീന്ദ്രാ എന്നാൻ.

17

മുനിവാനേ! കഴിക്കുന്നതിനേറെ

മുനിന്ദ്രമഹാമുനിയരുളിച്ചെയ്താൻ

അനുചിതമർചെയ്തതിളക്കര-

തതിബാലകനല്ലല്ലോ നീയും;

മനസി മഹാകോപാഗ്നിതെരിഞ്ഞു

വരുത്തിത്തെനിക്കറി നിൻവചനത്താൽ

ഇനി മമ വില്ലിയു കൈക്കൊണ്ടെന്നൊ

ടെതിത്തമർചെയ്തതിളയ്ക്കരുതെന്നേ.

18

എന്നതുകേട്ടകമേ-കോപത്തോ-

ടിനകലഞ്ചാലനീരാമൻ ചൊന്നാൻ

നന്നുഞ്ചിഹമെയ്യതു ദാന്തിവടിയിതു

ങ്ങനെയെഴുതിനഞ്ചവകാരം;

ചെന്നിമികം റൂപവംശത്തിൽ

വിശാധചെയ്യുപോനെയെങ്ങൊ-

ലിനമർചെയ്തതിളയ്ക്കിൽ നമുക്കഴ-

കല്ലിയു ചെയ്യുന്നേനിനി ഞാനേ.

19

ഇനിയശ്വാസനമതുതരികെന്നവ-
 നീപതിസുതനടിതൊഴുതുകണ്ടേ
 മുനിവരനരചകരാജാ ചെന്നതു
 മുഖ്യമിതെന്നു കൊടുത്താൻവില്ലും;
 മനുകവതിവകനമതുബന്ധിച്ചു
 വലിച്ചുനിറച്ചെരിർ നിന്നതുമാലം
 ദിനകരനഭയം ചെയ്തുകണ്ടാക്ക
 ദീപിച്ചിതു പുനരുടനടവെങ്ങും.

20

ഉടനതുകണ്ടു മഹാമുനിയുംമു-
 ന്യുണ്ടാകിയകോപം പോയതിനാൽ
 വടിവൊടുനിന്ന കുമാരനിഖരെ
 മകിഴ്ന്തിവനാണെന്നോത്തരിപ്പുറാൻ;
 കൊടിയനിശാചരജാതിയെയെല്ലാം
 കൊൽവതിന്നുചതുർമുഖനതളാൽ
 പടുതരബാലകനാമിവനായതു
 പരമപുരാൻ നാരായണനെന്നേ.

21

നാരായണനറിവേ വടിവായൊരു
 നാളിഡമഴിവില്ലാതലിലേറാൻ
 വാശകരമതിലരവണമവിയ
 മധുസൂതനായതുമിവനെന്നേ;
 പാശാത പരുഷങ്ങൾപറഞ്ഞതു
 പറന്ന;കാമക്രോധാദികളാ-
 ലാക്കു വഴിപിഴയാണെന്നോത്തന്ന
 താവത്തോടെയണഞ്ഞാൻ മുനിപൻ.

22

വയൊടുക്കുടിയ ഭാവമകന്നു
 മകിഴ്നൂമഹാമുനിഭാഗ്വവരാമൻ-
 മന്യജുഖോചനനായകുമാരനെ
 യദികപുകന്താശ്ശുഷംചെയ്തു;
 സമ്പ്രതിനിന്നൊടെതിർത്തമർചെയ്തു
 ധരണീപതിതനയാ വല്ലഭൻ ഞാൻ
 മുന്ധതികോപത്തൊടുപരുഷങ്ങൾ
 മൊഴിഞ്ഞതറിഞ്ഞു ചൊറുത്തതളേ ഞാൻ.

23

(കണ്ണശ്ശരാമായണം)

വനവണ്ണന.

കണ്ടാലതിമോദമുണ്ടായ്തരം വിചിന്തമിതു കണ്ടായോ;
കൊണ്ടുതന്നെത്തിരിമിടുന്ന തവ
നീണ്ടുചുരുങ്ങൊരു കലമിന്നു പല
വണ്ടുകൂടുന്നിഹ വന്നുതുട-
കണ്ടിചാർകഴുവീ കണ്ടുകണ്ടു പുന-
രിങ്ങൽപുണ്ടു വേത മെളിടുന്നു. (കണ്ടാ)

കീചകമിതി കഴുവുതുന്നു,
പിക്വീതവിശേഷമോടിടമേന്നു ഹൃദി
സൂചിതമോദമോടിഹ നിന്നു
ചില വല്ലികാനടികൾ വായുസഞ്ചലിത-
പല്ലവാംഗുലിഭിരീനയിക്കുന്നു. (കണ്ടാ)

കരവകതരനിരകളിൽ നിന്നുചില
കസ്യമനികരമിതാ ചൊഴിയുന്നു തവ
കറുനീരകളിലിതാ വീഴുന്നു, അതു
കവചയാക്കി! കുതുകേത നിന്നെ
യെതിരേർക്കുന്നെന്നിഹ തോന്നിടുന്നു. (കണ്ടാ)

വാമേ! സഖി! ശൂൺ മമ വചനം മേതി!
വാമേതനെയനേ! ചലനം ക്ലിമു
വാമേ കലയേദശോഭനമതി
വാമോയുടനെ പാതി വായുചി
വാസഭൂമി മുപയാമൃയി! മൃണം. (കണ്ടാ)

മുഖയതിഭൂശമിഹ ത്യില്ലി മമ
മുഹൂഃപി വേപതി തനുപല്ലീനാം
മുറുക മടങ്ങുകയല്ലിസഖി!
മുഞ്ച മുഞ്ച മാം ചഞ്ചലാക്ഷിനീ
വഞ്ചയസി കിമിതി കവടം ചൊല്ലി. (കണ്ടാ)

Acc. no. 6612 715.662

അരിമ വരുന്നതിനാൽമതിയില്ലയാ
പരമിതവുന്ന മദമാൻ വപിനേ
വീരസമവ വിരോധൊരു നരാകൃതി
ചാരപേ കൈക്കൊണ്ടു വന്നപോലെ.

ഉരുവേഗംകൊണ്ടു ഭൂരിതരമായുള്ള
ഭൂതഘസഞ്ചയം ഭൂമിയിൽ ചിഴുന്നു
ഭിതതകലന്നിത ചമുതക്കളോടുന്നു
ചാരുതരമിവനെയ ചാതുര്യമോത്താൽ.

മാതംഗയുഗമഭിമാനം പെടിഞ്ഞുള്ളിൽ
അതകമോടവശമോടുന്നവോ!
ചോദന കേസരികൾ കേവലം പേടിച്ച്
മേറ്റുശ്ശയാന്തരം മേവിടുന്നു.

മനസി മമ കിമപി യത മത പെതകന്നിവനി.
അനിവശ്യതനിവനെൻറയനുജനല്ലോ
കന്നിബാടിവരുടെ ശക്തി കാൺകയും
മമ തപവുമിവനെ തറിയിക്കയും വേണമല്ലോ.

ചൈത്രമേകാനനത്തെ സതുപമാക്കിടും
ചിത്രമാകുമീ വിചിനമെത്രയും മോഹനം
സ്ത്രീഗന്ധത്തൽ പൂണ്ടു പൂത്തുനിൽക്കുന്നു തരുക്കൾ
മിത്രാശുക്കൾ പോരുമാനമിഷണിപ്പിച്ചിടെ
കോമളാലാപകളായ കോകലാംഗനമാർ
പൂമരങ്ങൾതോറും നിന്നു കൂകുന്നു മധുരം
വാമതകളുണ്ടു സുരവാമഖോചനമാർ
കാമുകന്മാരെടും ചേന്നു കാമം രമിക്കുന്നു.
കാസാരമിതല്ലായിതല്ലാ മുമ്പിൽ കാണുന്നു
വിപുലം അസുരകസുമുഖാല ദാസിതമമലം
ചഞ്ചരീകതതി വായു സഞ്ചലിതമായി
തേൽചൊരിയും പൂവിടാത്തു സഞ്ചരിക്കുന്നു
വേഗേന ചെന്നിതിനുടെ വേലാമാർത്തുരുടെ
അഗമനം ചെയ്തിടാനാണുപത്തിനായി.

(കഥയ്ക്കു്)

വർഷത്തു

തവം നിവർത്തം കുറച്ചു നല്ലോൽ
 തവം നിമോളപ്രകരത്തിനേകി;
 റവം കൃഷിക്കാക്കൾ വെത്തി
 വർഷത്തും വെത്തിയിൽ വന്നിരപ്പോൾ.

1

ലോകം വിറയ്ക്കുപെടി മോഷയാത്ര
 ധരി കഴുചി ചണ്ഡമരത്തു വെയ്തു;
 കൈക്കണ്ടപോമാശുഗന്ധാധമനി
 അകമ്പമോഷ മീയറുമല്ലൊ.

2

മങ്ങത്ത മാനത്തൊട്ട കാമനാം തൻ
 ചങ്ങതിയെത്താണു പണങ്ങിടാതൊർ;
 എങ്ങാനുമുണ്ടെങ്കിൽ വെട്ടെങ്ങനാ-
 യങ്ങത്തുമെന്നൊക്കെ നടന്നു വായ്

3

നീശൊത്ത വാടം തരവിൽക്കടന്നാൽ
 തീശൊത്തംപോര സുപത്തിനെന്നാമ്;
 പാരിത്തുലോ മാനുഷോത്തത്തേറ
 ഭൂത്തിൽ നില്ക്കും പടിവാതൽപ്പട്ടി.

4

അശ്വകാശങ്ങളിലൂക്കനാമി.
 ലീശാഗ്രനാദിത്യനു നീങ്ങിയപ്പോൾ;
 ധാ ശാശ്വതപ്രാതി ലഭിച്ചവന്യ
 പേശാൻ വെറും കയ്യിലിരു മുതിന്നു.

5

പാരാഞ്ചലധാരിമശൈത്യമേകം
 മോശാത്തിനിങ്ങിസ്സുചൊല്ലുവാനോ;
 നേരയ്ക്കനംവാച്ച മുക്തിപ്പുതപ്പാൽ
 പാരാതെ വാനം തനുവകെ മുടി.

6

ഭൂവിന്നധീശന്റെ യകിത്തിപ്പുഞ്ച-
മാചിണ്ണിവും വാച്ചു പരക്കൊഞ്ച;
ജോവിക്കുവെങ്ങും നിവവിട്ടു നീല-
ശ്രീവിങ്ങിയാരോ കരിതെച്ചുപോലെ.

7

മന്നന്റെ നന്മാളികയാം ചുരുട്ട
മൂന്നും വവിച്ചുഗിവമിച്ച ധൂമം;
അന്നന്തരികുത്തിൽ നിറഞ്ഞുകാണായ്
കുന്നൽക്കരിക്കാർകപടത്തിനാവ.

8

മിന്നൽപ്പിണർപ്പൊന്നണിമാലപ്പുണ്ട-
മെന്നല്ലമോഴി സജ്ജമാവാശ്ശയായും;
അന്നതുമു തിത്തിതു നീലകണ്ഠ-
ചിന്നതമാജോവഗപ്പുതിപോലെ.

9

സാക്കെന്താടും ശയ്യതപ്പുണ്ട ചട്ടി
ലേക്കത്തിൽ തെട്ടുനതു നോക്കിനോക്കി;
വാടും വിന്ന കേകി ചരമിച്ച മേവ-
നാല്പ്രിയതപം ശങ്കുണ്ണൊപ്പം.

10

വായും പിളന്നുവെസോരത്തിൽ-
പ്പായുന്ന കാളാഞ്ചുതമിപ്രമുത്തിൽ;
ഭീരുറുന്നത്രോഡപകേളിവിട്ടു
പോയുള്ളിൽ മാലേന്തിന കാലശശൽ.

11

ഭൂമിക്കുതോപം ഖ്യന്നവിട്ടുണച്ചോ
തമിരുന്നെ ക്രോധഹൃതാശനങ്കൽ;
മോമിക്കുവോൻ കാറകരം വാനിലെങ്ങും
തുമിന്നലാം ചുട്ടുപിടിച്ചു നോക്കി.

12

ജോവകെയാടിത്രനേഴാതെ മിന്നൽ
കൈവാളമന്നിരൂധന്തുമോന്നി;
അ മോമിശ്രേണിയുറക്കെയക്കി
മാവാ പടഞ്ഞുന്നിടിയായ് വിളിച്ചു.

13

ഇഞ്ചൽപ്പെടുത്തും സൂനിരാട്ടുമാസം
പൂണ്ടുതടിച്ചുപടർന്നു കാട്ടിയാതും;
രണ്ടുക്കിയും കാതുമടയ്ക്കുമാറു
കൊണ്ടുതടിച്ചുപടർന്നു കാട്ടിയാതും. 14

വ്യോമപ്പെതം പാറയിൽ വാരിയേ-
സ്സോമം മദത്താൽ കൊലകൊലയായ്ക്കും;
കാമം തെറ്റിച്ചുഴിയിൽ വന്നുവിഴും
ഭീമസ്ഥം വിലംഗപ്പടി മിന്നൽമിന്നി. 15

സാമന്ത്രിമേറ്റും ഇവടം ഭീനശ-
സ്സോമം മദത്താൽ കൊലകൊലയായ്ക്കും;
കാമം പരിച്ഛിച്ചിതു; മരയിൽനിന്നു
രാമൻ പുറം വോട്ടുമാറ്റിക്കൊണ്ടുതടിച്ചുപടർന്നു കാട്ടിയാതും. 16

വക്ത്രപമാണ്ഡം സുഗ്രഹം വെടിഞ്ഞും
തക്കത്തിൽ നാനാവിധപണ്ണിമാന്മാരും;
പാക്കിൽ തുലോമിതലികാവമന്ത്രി-
ന്മാരെക്കൊന്നുതടിച്ചുപടർന്നു കാട്ടിയാതും. 17

നന്നായിടിച്ചുവേരോളക്കിമിന്ന-
വെന്നുവെച്ചും ദീപികയും കൊളുത്തി;
സ നാഥമോട്ടും ജയയാത്രയാനി-
വന്നാർ തുടന്നാർ ഭവനം ഭരിപ്പോർ. 18

അമട്ടുപോകും മനസ്സാപ്തമേ-
സ്സോമത്തിനാത്മപ്രഭുക്കെതികാട്ടാൻ;
വ്യോമത്തിൽ വെട്ടുതുളുമ്പിച്ചൊരാൾ
ശ്രീമതപാദം മഴവില്ലുതോന്നി. 19

നീലം നിറം മങ്ങിനശിച്ചുപോക-
മൂലം കുറുപ്പോട്ടുമാന്മാരേതും;
പെയ്തവരും പഞ്ചാജകാംഗനയ്ക്കും
അവതരവശാൻ കഴിവാതയില്ല. 20

ഹാ! ദംഭിദ്വാനെ ജ്ഞാപ്പിക്കാക്കി
 സ്തംഭംഭവിച്ചോരു ധരിത്രീയാളെ;
 ശ്രീംകഴിപ്പിച്ചു ജവാഭിഷേകം
 കാടംബിനിത്താഴികൾ ശുദ്ധി ചേർപ്പാൻ. 21

ദീനർഷവേണ്മം രസമേകിടാഞ്ഞാൽ
 മാനത്തിൽ നൽജീവനമെ തിന്നെന്നാൽ;
 അ നല്ലമോവങ്ങൾ നിറ ചൂതന്നെ
 മരണം തലാ ചത്തകുറുപ്പി നൽകി. 22

കൂട്ടാക്കിത്താജി തുടൻ കൊണ്ടൽ-
 ഷാട്ടാനരങ്ങിന്റെ ശിരസ്സിൽനിന്നും;
 തപിടാൻ താഴെച്ചിരുന്ന മുത്തിൻ
 മട്ടായി മന്നിൽ കരകങ്ങൾ വീണു. 23

ഉൾക്കൊത്ത ഭൂവർണ്ണ കൊടുംകൃപാണം
 സൽക്കീർത്തിപ്പുഞ്ചം വിളയിച്ചു ടംപോൽ;
 ലാക്കിൽത്തുലാം കാവ്ണമെഴും വനങ്ങ-
 ലോക്കത്തൊഴു ശുഭ്രപയസ്സു പെയ്തു. 24

ഹാ കഷ്ടാമ! നമ്മുടെ നാടു കാക്കാൻ
 പാകത്തിലാരുള്ളതുമേഖിലെന്നാൽ;
 നാകസ്ഥരാം വഞ്ചിപരശശശ്രൂ;
 ശോകത്തൊട്ടും വഷ്ടിമിഷാൽ പൊഴിച്ചോ. 25

ഭൂമസ്തരാം നീരസമാത് ഭവിച്ചാൽ
 ജായയ്ക്കു ചെയ്തപ്പോൾ സെയെന്നനാമം;
 ശ്രീയന്മുഖവിഷ്ണുവിപണ്ണമാർത്ത
 തോയം പൊഴിച്ചോ സ്വപദത്തിൽനിന്നും. 26

കേകങ്ങൾ കൂകിക്കുകവീരർചാലെ
 ഘോരത്തിനെല്ലാം ശ്രുതിശബ്ദമേകി;
 പാകത്തിലാകും നദിയെസ്സുസംധി
 കോകസുനിക്കൊപ്പമടുത്തതില്ല. 27

ധാരാധാരാഭിപ്രായനവാരി
ധാരാളമെങ്ങും പ്രസവിക്കുമ്പോൾ;
ചാരായത്തിൽ ലോഭനീതന്ന നാർക്ക
നേരായ് വിളങ്ങി സുമനസ്സുമുഹൂർത്തം.

28

ചാരതപമേറുന്നൊരു ജാതിതന്റെ
ചേരൊത്ത പുഷ്പാൽമരവേലയിങ്കൽ;
ചാരത്തു തേന്മാവിളയും ശുക്രസ്രീ
വാതത്തിൽനിന്നുത്തമനീതിപൊങ്ങി.

29

വാക്കുന്നനീരാന്നു വിയ്യുകയാമാ
മയ്യപ്പിയാർക്കും തൻ മിഴിയെന്നപോലെ;
മുക്കുന്ന വർഷത്താഴിത്തു ചുറ്റും
വായ്പുന്നതാം യാമിനി ദീപ്തമായി.

30

(ഉരുകോളം.)

IX

ചാർക്കഥനം.

ജയജയ! നാഗകേതന! ജഗതീപതേ!
ജയജയ! നാഗകേതന!

നന്മവിനയജലധര! നമാമി നിൻഭദ്രസാരോരുഹം (ജയ)

സാദാം നിന്നുടെ നിദേശം കൈക്കൊണ്ടല്ലാതും
മേടിനിതന്നിപ്പോലോ ദേശം-തോറുമധികം
മോദന വാണീടുന്നനിനും-ഉള്ളിലാക്കുമേ
ലോഭമില്ലാതെ ലവലേശം-അത്രയുമല്ല.
കരുപ്രവരനിഹ സുന്ദരധനൻ
വിപ്രകാമദവിനാശനൻ
ഹരിപ്രതിമനതിയശോധനൻ
ഇതി പ്രശംസതി മഹാജനം.

(ജയ)

പാതമുപേന്ദ്ര ഞാനിവിടെനിന്നു തിരിച്ചുവരും
 പാതമുതന്നിൽ സൈപരമിതന്നു ഗ്രാമമായിട്ടു
 പാതമുതന്നെയുമെന്തെന്നു ചിന്തിക്കു പര
 മാതമുതന്നെയുമെന്തെന്നു ചിന്തിക്കു പര
 റിത്തേ മുരളിപ്പുരത്തെയും
 ചിരം ജവനിയകൾ തടവിയും
 തിരത്തേ ജവനിയകൾ തടവിയും
 തിരത്തേ ജവനിയകൾ തടവിയും.

(ജയ)

പിന്നെയുമെന്തെന്നു ചിന്തിക്കു പര
 തന്നെയുമെന്തെന്നു ചിന്തിക്കു പര
 കന്നായിട്ടു തന്നെയുമെന്തെന്നു ചിന്തിക്കു പര
 തന്നെയുമെന്തെന്നു ചിന്തിക്കു പര
 തന്നെയുമെന്തെന്നു ചിന്തിക്കു പര
 തന്നെയുമെന്തെന്നു ചിന്തിക്കു പര
 തന്നെയുമെന്തെന്നു ചിന്തിക്കു പര
 തന്നെയുമെന്തെന്നു ചിന്തിക്കു പര.

(ജയ)

(ഉത്തരസ്വയംഭാവം.)

VIDWAN V. R. PARAMESWARAN P. I. I. I.

X

Nagercoil.

വിരളഭൂതം.

അഥ സുമുനി വചനമിങ്ങിനെ
 അതികഠിനമായി ശ്രവണപുരേ പുക്കുട-
 നതിരോഷത്തോടൊന്നിടുകൂടി
 ഉടനടിചൊരടേത്തേതിന്റെയ-
 കൊടുമൊല്ലുവാനുതതത്തേതും.
 പട്ടതപമോലം കടിച്ചുനേർത്തും
 കടക്കണ്ണാമങ്ങിമറിഞ്ഞുതേററും
 നിദിമക്കണ്ണതു മിഴിച്ചുനേർത്തു

തുടങ്ങുക കനൽ വിതറിമിന്നുന്നു
 പിടിച്ചിതു കോട്ടത്തമ്പുരേറയും
 മടിച്ചു കൈത്തലം വെട്ടിച്ചുതാലയും
 കടുക്കുവെള്ളയെഴുതിനിന്നു,
 കൊടുപ്പുതാഴെപ്പിടിച്ചിതുച്ചുത്തിൽ
 തടിച്ചല്ലിപോലെ ജപിച്ചിട്ടുനോക്ക
 ജടപിടിച്ചുനടിച്ചു ഭൂമിയിൽ
 തടിച്ചിട്ടു മിടുവിളന്നതിൽനിന്നു
 ജനിച്ചുവോരോരം തരിമ്പരപോലെ,
 തടിച്ചുടലവും നന്നേനേരിയനോക്ക
 രസവും ജലമൊഴുത്തോളയുമുരവും
 ജലമകാന്തിയും നവസ്രകൈകളും
 ഇടിവെട്ടുംപോലെ നിന്നാലും പിന്നെ
 മുടികളെക്കരുന്നങ്ങൾ പോലെയും
 പരകിടന്നും മരുതനുംകൂടി-
 യൊരുമിച്ചുപോലെ നയനങ്ങൾരണ്ടും
 വെളിച്ചമെഴുത്തു കടഞ്ഞു വാർത്തപോലെ
 വെളുത്തതിമോരോരംദംഭവും
 ദാഹനനേരവും ജപിച്ചു വക്ത്രവും
 കരമങ്ങൾപോലെ വലുതിയനാസിയും
 കരതലങ്ങളിൽ പലവിധങ്ങളായതി-
 ലങ്ങളും പ്രാമരണങ്ങളും
 അസികൾ ശുദ്ധങ്ങൾ ശരങ്ങൾ ചാപങ്ങൾ
 മുസലകുന്തങ്ങൾ ശതശ്ലിവേലുകൾ
 ഗഭകൾ ചക്രങ്ങൾ മുറികയീട്ടികൾ
 ഹൃദയഭേദനതരകരാറങ്ങൾ
 ഇതിവിവിധമായുധനങ്ങളും-
 മതിയേക്കെന്നുത പറഞ്ഞുവു.
 പലകുലാവമാലകളുണ്ടിത്തന്നുകാ-
 ണ്ടുവകിതുകുചുങ്ങിനന്നിനാലും
 അവനമതകാന്തകനനനേരം
 മവനമിച്ചു നിന്നുചെയ്യിടിന്നാൻ;

“അനുചരനാകാം തവ ജഗൽപതി
 മനസി ചിന്തിതമതർചെയ്യിടുക
 വേദനഗ്രാഹം ചെറുതുചെയ്കിലോ
 തവ ചാണതരിണയാണിനിനിക്കൊര
 വസുവില്ലാ ജാതി സാധിയാതന്മർ
 ചെയ്യിണമഭിമതമിനി,”
 അതുകേട്ടു ദേവനതർചെയ്യിടിനാ-
 നതിമംഗീനാചനോടിങ്ങനെ
 വിവക്ഷനായിട്ടും കൂതുകേണ
 സ്വപക്ഷന്മാരെയും വധിക്കവെകാതെ.
 മമ ഗാത്രത്താടു പിരഹമായതിവി-
 തന്മർ ചെയ്യും കൃത്യപതിനേയും
 വിരോധമെന്നു മുക്കിക്കൈകാതെ
 വരിക വീര നീ, ഭവതു ദേവതെ
 മമ ദേവിൻ ചൊല്ലുകശ്രുതനായി
 വേദനീമിനി നിനക്കു വീര-
 ദേവനനാമവും നിനച്ചതൊക്കെ വേദിയും വേണം
 (ശ്ലോകം കിളിപ്പാട്ട്)

XI

ഒരു വില്വാപം.

“എങ്കിലും പിഴച്ചിതു പോന്നതു സൗമിത്രേ! നീ
 ശങ്കയുണ്ടായിടാമോ ഭുവ്വനങ്ങൾ കേട്ടാൽ:

യോഷമാരുടെ റാക്കു സത്യമെന്നു മരുന്നവൻ
 ഭോഷനെയുമെന്നു നീയറിയുന്നതില്ലേ!”

കൈസാം പരിവർകർം ഹോഷപായ്ക്കുകയോ
 കേൾച്ചു കളകയോ ചെയ്തതെന്തിന്തില;
 ഇങ്ങനെ നിനച്ചുടൊന്നു മനത്തിങ്കൽ ചെ-
 ന്നങ്ങു മേ നോക്കിക്കാണാത്താകവല്ലെടു മാമൻ,

ദുഃഖം പലം കൈക്കൊണ്ടതും വിശദിച്ചാൻ
നിഷ്കളാത്മാരാമൻ നിർഗുണനാത്മാനന്ദൻ:

“ഓ ഓ! പല്ല! സീത! ഓ ഓ മൈമിവിനും! ഓ ഓ! ജാനകീദേവി! ഓ ഓ മൽപ്രാണേശ്വരി!

എന്നെ മോഹിപ്പിപ്പതിനായ് മറഞ്ഞിരിക്കയോ
ധന്യേ നീ വെളിച്ചത്തു വന്നിട്ടു മടിയാതെ”

ഇത്തരം പരകയും കാനനം തോറും നട-
ന്നത്തൽ പൂണ്ടുപോയിച്ചും കാണാത്തു വിവരനായ്,

“വനദേവതമാരേ! നിങ്ങളുണ്ടോ കണ്ടു?
വനഭേക്ഷണയായ സീതയെ സ്വന്തം ചൊൽവിൻ.

മൃഗസഞ്ചയങ്ങളേ! നിങ്ങളുണ്ടോ കണ്ടു?
മൃഗലോചനയായ ജനകപുത്രി തന്നെ.

പക്ഷിസഞ്ചയങ്ങളേ! നിങ്ങളുണ്ടോ കണ്ടു?
പക്ഷുളാക്ഷിയെ മമ ചൊല്ലുവിൻ പരമാർത്ഥം
വൃക്ഷവൃന്ദമേ! പറഞ്ഞീടുവിൻ പരമാർത്ഥം
പുഷ്പരാക്ഷിയെ നിങ്ങളെങ്ങാനുമുണ്ടോ കണ്ടു?”

ഇതുമോശാനെ പറഞ്ഞതത്രയും ദുഃഖം പൂണ്ടു
സ്വപരം നീളെ നടന്നെങ്ങുമേ കണ്ടിരില്ലൊ.

സ്വർഗ്ഗം സർവ്വേശൻ സ്വർഗ്ഗങ്ങൾ സ്വാത്മാവാം
സ്വകാരണനേകനചമൻ പരിപൂർണ്ണൻ

നിർമ്മലൻ നിരാകാരൻ നിരഹംകാരൻ നിത്യൻ
ചിന്തയനഖണ്ഡാനന്ദാത്മകൻ ജഗന്മയൻ

മായയാ മനുഷ്യാഭാവേന ദുഃഖിച്ചിടീനിന്നൻ
കാൽമാനന്ദൻ മൃഗാത്മാക്കളെ ധ്യാപിപ്പാനായ്.

തത്വജ്ഞന്മാർ സുഖദുഃഖഭേദങ്ങളൊന്നും
മിത്തേ തോന്നുകയുമില്ല ഇതാനമില്ലായ്മയായ്.

(അദ്ധ്യക്ഷനായൊന്നും)

“ദേവതേ ശുഭം ദേവനം ഓമം
 ദേവനാം ജപിതീടുക സന്തതം.
 കസ്യ ദുഃസ്വപ്നോ ഹേതു മജഗന്തു യഃ
 കസ്യ സുഖസ്യ ച കോ ഹേതുഃ സഖേ!
 ചുവ്വന്മാർജ്ജുന കർമ്മതേ ഭൂവി
 സർവ്വം സുഖദുഃഖകാരണം.
 ദുഃഖസുഖങ്ങൾ ഭാനം ചെയ്തിനാൽ,
 മുരുംക്കായിലോത്തു കണ്ടാമില്ല നിണ്ണരും!
 ഏകൻ മമ സുഖഭാതാ ജഗതി മ-
 റേകൻ മമ ദുഃഖഭാതാവിതി വൃഥാ
 തോന്നുന്നതെന്നാൻ മൂലികർക്കെപ്പോഴും
 തോന്നുകയല്ല ബുദ്ധന്മാർക്കതേതുമേ;
 അനിതിനിന്നു കർമ്മവെന്ന് അന്നന്നു
 മാനസതരിൽ വൃഥാഭിമാനന കേൾ;
 മോക്ഷം നിജകർമ്മ സുത്രബദ്ധം സഖേ!
 ഭോഗങ്ങളും നിജകർമ്മസാരികൾ,
 മിത്രാർത്ഥദാസീന യോദ്ധവചേഷ്ടമാ-
 യുസ്ഥസുഹൃജ്ജന ദേവേന്ദ്രഭൂമം.
 ചിത്രമത്രേ നിരൂപിച്ചാൽ; സ്വകർമ്മങ്ങൾ
 തത്ര പദാവൃതേ തത്ര യഥാത്ഥം
 ദുഃഖസുഖം നിജകർമ്മവശാദതം.
 മൊക്കെയെന്നർക്കുമ്പുകൊണ്ടു നിനച്ചതിൽ
 യദ്യദാഗതം തത്ര കാലാന്തരേ
 തത്തൽ ഭൂമിച്ചതിസ്വസ്ഥനായ് വാഴണം.
 ഭോഗത്തിനായ് കൊണ്ടു കാമിഷയം വേണ്ടാ
 ഭോഗം വിധിക്രമം വർജ്ജിക്കയും വേണ്ടാ-
 വൃത്ഥമോന്മേഷം വിഷാദാഭിമുഖങ്ങൾ
 ചിത്തേ ശുഭാശുഭകർമ്മമൊക്കെയേ.

മത്തുദേവം പുണ്യപാപങ്ങളെക്കൊണ്ടു
 നിത്യമുൽപ്പന്നം വിധിവിധിതം സഖേ!
 സഞ്ചയദുഃഖങ്ങൾ സഹജമവർജ്ജിതം
 നീക്കവതല്ല സുരസുന്ദരമാലു;
 ലോകസുഖാനന്ദം ദുഃഖമായ് വര-
 മാകവമില്ല ദുഃഖാനന്ദം സുഖം;
 ഏകം ദിനരാത്രിചേർന്നു തതാത-
 മാനസേ ചിന്തിക്കിലത്രയുല്ലേഭം!
 ദുഃഖമദ്ധ്യേ സുഖമായും വരം പിന്നെ
 ദുഃഖം സുഖമധ്യേ സംസ്ഥമായും വരം;
 ജ്ഞാനോന്മുഖ്യ സംയുക്തമാത്മവന്ദ-
 മുണ്ടു ജലപങ്കമെന്നുപോലെ സഖേ!
 ആകയാൽ ധൈര്യേണ പിടപെടുന്ന ഹൃദി
 ശോകഹർഷങ്ങൾ കൂടാതെ പസിക്കുന്നു.
 ഇപ്പോഴുള്ളതു തന്നെ പരമോദ്യ-
 മിപ്പമല്ലാത്തതു തന്നെ വരന്മോഴും
 ഇപ്പോഴത്തന്നെ മരുവുന്നു മൃഗജനം
 ദൃഷ്ടമെല്ലാം മഹാമാന്യതി ഭാവനാൽ.

(അദ്ധ്യായം ൧൦൦൦൦൦൦൦൦൦൦൦)

XIII

കാമിയായ രാവണൻ.

കൂണു സുമുഖി! തവ ചരണനളിന-
 ഭാസോസ്മൃഗം ശോഭനശീവ! പ്രസംഗ പ്രസംഗമ!
 നിഖിലജഗദധിപസുരേശമാ-
 ഹോക്യ മാം നിന്നിലേ നീ മറഞ്ഞെന്തിങ്ങിപ്പോവു?
 തപരിതമതികളുകൊടുമൊന്നു നോക്കിട്ടു മാം
 തപൽഗതമാനസനെനറികെനെ നീ.
 വേതി തവ മണമുച്ചി ദശമേതരജനെ-
 പ്ലാത്തൽ ചിലക്കു കാണാം ചിലപ്പോഴോ?

പലസമയമെവിടെയിരി നന്നായ് തിരകിടും
 ഭഗവതാമപി കണ്ടുകിട്ടാ പരം.
 സുമുഖി! ശ്രേയതനയനാൽ നിനക്കേതുമേ
 സന്ദർശി! കാൽമില്ലെന്നു ധരിക്ക നീ.
 കരുപൊഴുതുവെന്ത പുനരെന്നിമുമാശയീ-
 ല്ലോത്താഖൊരു ഗുണമില്ലവന്നോമഖേ!
 സുദൃഢമനവരതമുപഗ്രഹനം ചെയ്യിടും സുഭി!
 സുചിരമരികേ വസിക്കുകയും,
 തവ ഗുണസമുദയമഖിവെട്ടു ഭുജിക്കുകയും
 താൽപര്യം നിന്നിവില്ലവന്നേതുമേ!
 ശരണമവനൊരുവരുമൊരിക്കലുമില്ലിനി
 ശക്തിയീനൻ വരികയുമില്ലല്ലോ.
 കിമപി നമി വേതി കൺനീയം വേതിയാൽ
 കീർത്തിമീനൻ കൃതയ്ക്കൻ തുലാം നിർമ്മമൻ,
 മദരമിതനറിഞ്ഞതു കരുതുമളവാക്കുമേ
 മാനമീനൻ പ്രിയേ! പണ്ഡിതമാനവൻ,
 നിഖിലവനചരനിവരമധ്യസ്ഥിതൻ ഭൂശം
 നിഷ്കീഞ്ഞ്ചനപ്രിയൻ ദേവമീനാത്മകൻ,
 രൂപചരമൊരവ നിസുരവരമൊക്കുമി-
 രൂപക്കുറും നോക്കുറും ദേവമില്ലേതുമേ.
 വേതിയെയുമൊരു ശബ്ദതരണിയെയുമൊത്തനാ
 പാർത്തുകണ്ടാവവനീല്ല ദേവേ! പ്രിയേ!
 വേതിയെയുമകതളിരിലവനിഹ മറന്നിതു
 തോവിനെപ്പാർത്തിരുന്നതിനി മതി.
 തപയി വിമുഖനവനനിശമതിരുന്നമി സംശയം
 തപദാസദാസോഹമദ്യ ഭജസ്വ മാം.
 കൗമരമൊരമവമണിവരമുടനപേക്ഷിച്ചു
 കാലത്തെയെറ്റു കാക്കിക്കിടന്നിതോമഖേ?
 സുരഭിതിരുമുദനമുദമുഗ്ദ്ധാസ്തോഗന്ധവ്-
 സുന്ദരീവർഗ്ഗം പരിചരിക്കും മുദാ.
 നിയതമതിയേസമിതമമിതത്വമൊന്നേന
 നീ മൽപരിഗ്രഹമായുരുവീടുകിൽ!

കളിയരതു സമയമിഹ ചെറുതു ചെറുതേ മമ
കാണേ! കളുമാണ്ണാട്ടു നീ സന്തതം.
കളമൊഴികൾ പലതമിഹ വിടുപണികൾ ചെയ്യു-
മക്കാലനം പെടിയുണ്ടെന്നേ മാനാഥരേ!
പുരുഷഗുണമിഹ മനസി കരുതു പുരുഹൂതനാൽ
പുഷ്പനാം പുണ്യപുമാനെന്നറികരാം.
സന്ധമനുസര സഭയ മന്വി തവ വശാനുഗം
സൗജന്യസംഭാഗ്യസാരസഖസ്വമി
സംസിതമമുഖി! ചങ്ങനകമഖ പതിശ്ശാസ്ത്ര ഗ്രഥം
സന്തതം പാഠി മാ പാഠി മാ പാഠിമാ.”

(അധ്യക്ഷനായണം)

XIV

രാജധർമ്മം.

പ്രാപ്തമാതിതു രാജ്യമെന്നിരിക്കുന്നകന്യാരി-
ലോത്തു വർത്തിച്ചിടത്തുവീരനസാംപ്രതം.
പിന്നെയുമവിനയം സമ്പത്തേ ഹനിച്ചിട്ടു
നിണ്ണയമല്ലോ നല്ലതുപത്തേജ്ജരപോലെ;
പാദപഥം പഴിക്കും മുന്വേ ഭൂമിച്ചിടിൽ
സ്വാഭാമില്ലല്ലോ പിന്നെ വിത്തുമില്ലാതേവരം.
പകപമായതുഭൂമിച്ചാലതിരസമുണ്ടാം
വൃക്ഷവുമുണ്ടാം പിന്നെ ഹവവുമുണ്ടായ്വരം.
പുഷ്പങ്ങൾത്തോറും ചെന്നു നിത്യവുമുള്ള ധേ
ഷർപദമുറക്കുട്ടി കെട്ടിച്ചുവലിച്ചിടും.
അപ്പോലെ റവരനെപ്പോഴുമവിരസത
തൽപ്രജകളിട് നിന്നാർജിക്കണമയ്ക്കേറാം.
വിരിഞ്ഞവിരിഞ്ഞ പൂവിറ്റുതുകൊർക്കേതാവു
വിരഞ്ഞുമുഖമേകും ചെത്തുതൊരിടലും,
അരാമത്തിങ്കൽപ്പെന്ന മാലാകുനനെപ്പോലെ
ഭാരമുവാത്മിയാകമംഗാരകാകന്റെ

കാരിയകൊട്ടിടത്തേതുമേ നരപതി
 സാരനായിരിക്കിലൊന്നരിക കരുപതേ!
 അനന്തം പ്രജകൾക്കു വരുത്തും നിരന്തരൻ
 തന്നിക്കൊരത്ഥംവാങ്ങം വരികയില്ലതാനും.
 കണ്ണനാം ഭൂപാലനെയാക്കുമേവേണ്ടിലെന്നാൽ
 ധണ്യനാം ഭൗതികനെ നാരിമാക്കെന്നപോലെ.
 കർമ്മങ്ങൾകൊണ്ടും നോക്കുകൊണ്ടും വാക്കുകൾകൊണ്ടും
 സമ്മാനിച്ചിടുകിലേ രണ്ടിപ്പുലോകം തരൂത്.
 പീഡിച്ചിടുകെന്നാകിൽ പേടിക്കും പ്രജകളും
 വേഗത്തിലോടും മൃഗം വൃദ്ധനെക്കൊന്നും നേരം.
 കർത്തവ്യം പരമാർത്ഥമുദനപോലെതന്നെ
 നിത്യവും നിജയുദ്ധം ഭൂമിയിന്നും രാജാവിനാൽ.
 ഉന്മത്തനെന്നാകിലും ബാലകനെന്നാകിലും
 സമ്മതമായ സാരവാക്കു കൈക്കൊൾകേ വേണ്ടൂ.
 ശംകിക്കുവേണ്ടാ സുവർണ്ണത്തെക്കൈക്കൊൾകേവേണ്ടൂ,
 പങ്കത്തിൽകിടക്കുന്നതെങ്കിലുമതിദൂതം.
 ഗോക്കളി ഗന്ധകൊണ്ടും, ബ്രാഹ്മണർ വേദകൊണ്ടും,
 ഭോഷുല്ല ചാരമാരെക്കൊണ്ടു ഭൂപാലന്മാരും,
 നോക്കിക്കൊണ്ടു കണ്ണുകൊണ്ടു മറ്റുള്ളജനം
 മിത്രബാധ്യവന്മാരായുള്ള ഭൂപാലന്മാരും.
 ഭർതൃബാധ്യവന്മാരായുള്ള നാരികളെല്ലാം
 ദേവബാധ്യവന്മാരായുള്ള ഭൂദേവന്മാർ മേദിനിശാലാ!
 ഗോക്കൾ പഞ്ജന്യബാധ്യവന്മാർ
 സത്യത്തെക്കൊണ്ടു ധർമ്മശ്യാസംകൊണ്ടുവിദ്യ;
 വൃത്തത്തെക്കൊണ്ടുകുലം, മജ്ജ നംകൊണ്ടുരൂപം,
 രക്ഷിച്ചുകൊൾകവേണം മാനത്തെക്കൊണ്ടുധാന്യം;
 രക്ഷിക്കാമനുക്രമംകൊണ്ടു വാജികളേയും,
 അതിഭേ വിഭോകനംകൊണ്ടു ഗോകുലം രക്ഷ്യം;
 സന്തതം കലേവകൾകൊണ്ടു നാരികളേയും.
 വൃത്തിമീനനുകുലമപ്രമാണംപോൽ നല്ല
 വൃത്തവാനെങ്കിലന്യജാതനും നന്നതാനും.
 പരമാർത്ഥ വിത്തരൂപവീര്യാഭിജാത-

ഗുരുസംഭാഗസുഖസൽക്കാരാദികൾ കണ്ടാൽ
 ചിത്തത്തിലസുത വർഗ്ഗിച്ചിടം പുരുഷൻ
 നിത്യപുമാധിയാഴിഞ്ഞില്ലെന്നു ധരിക്കണം.
 ഉത്തമാശനം മാംസോത്തരമെന്നറിയണം;
 മധ്യമാശനമല്ലോ ശോമസോത്തരം എന്നും;
 അധമാശനംഖവാണാത്തരമേവം മൂന്നു
 വിധമായുള്ളൂ ഭൂമി ഭോജനം നരപതേ!
 അത്യന്തമധമന്മാർക്കുനാൽ യേം പിന്നെ
 മധ്യമന്മാർക്കു മരണത്തിങ്കൽനിന്നു യേം;
 ഉത്തമന്മാർക്കുയേമപമാനത്തിങ്കലു-
 മിത്തരമിനിയും ഞാൻ ചൊല്ലുവൻ വേണമെങ്കിൽ.
 കാതുങ്ങൾചെമ്പുയ്ക്കിപ്പോലും ചെമ്പുവുമകാതുങ്ങൾ-
 ഭാതുന്മാർ യേപ്പെടുമെപ്പൊഴും രണ്ടിങ്കലും.
 മാനസേ മടക്കുമായുള്ളു പേയങ്ങളെ
 പാനവും ചെമ്പിടുമാറില്ലല്ലോ മഹത്തുക്കൾ.
 അത്യാഭിജാത്യപിദ്യാദികളാലുള്ള മദ-
 മെത്രയും വിരയെപ്പോം സജ്ജനസംഗത്തിനാൽ.
 സത്തുക്കളുസത്തുക്കളേ ചെന്നേതാനൊ-
 ന്നത്ഥിച്ചാഖസജ്ജനം സൽഭാവം നടിച്ചിടും.
 വസ്ത്രവാനായുള്ളവനാൽ ജിതയല്ലോ സഭ
 സതപതഗതിമതാ നിജജിതമധഃപതാനം
 ശോമതാ ജിതമശനാഗ്രഹം ശീലവതാ
 ശ്രീമതാ സർവ്വം ജിതമുവീശശീലാമണേ!
 ശീലമെത്രയും പ്രധാനം പുരുഷൻ എന്നും,
 ശീലമില്ലാത്തിൽമിത്രാത്മങ്ങൾകൊണ്ടെന്തുഫലം?
 ചെറുശപതുമത്തൻ പാപിസ്തൻ മധുമത്തനിലും;
 ചെറുശപതുമത്തൻഊർദ്ധ്വനിയുമില്ലയല്ലോ.
 ധർമ്മാത്മങ്ങളെത്രജിച്ചിട്രിയപശഗനായ്
 ദർശിക്കത്തോടുവർത്തിച്ചിടീന പുരുഷൻ
 വിത്തവും ധാന്യങ്ങളും ജീവനും നശിച്ചുപോ-
 മുത്തമനാകുന്നവനിട്രിയജനം വേണം.
 ഞായ്മശനിട്രിയേശനല്ലെങ്കിലവനുള്ളോ-

രഥവും നശിച്ചുപോം ക്ഷിപ്രമെന്നറിഞ്ഞാലും
 സത്യമാർദ്ദവം ശരം സംതോങ്ങുന്നസുയ-
 ചിത്തശാന്തനായാ സപ്രിയവാക്യാദിഗുണം
 ഉണ്ടാകയില്ലയല്ലോ നിസ്സന്ദേഹം ദുഷ്ടനാ-
 മുണ്ടാകില്ലതു പരപീഡയ്ക്കായ് വരും താനും
 ആത്മനി ധർമ്മനിത്യതാം വചോമുഖിദാന-
 മാത്മജ്ഞാനപുരസ്കാരവും, തിതിക്കയും,
 തൃഷ്ണയുമൊന്നിസയുരനകന്മാദികളും
 ദുഷ്ടൻ കുറഞ്ഞൊന്നുമുണ്ടാകയില്ലല്ലോ.
 ഭൂപതി! ഹിംസാബലം കേവലമസാധുനാം
 ഭൂതാം ബലം ദണ്ഡവിധിയെന്നറിഞ്ഞാലും;
 സ്രീനാം ശുശ്രൂഷാ ബലം ഗുണിനാം ക്ഷമാ ബലം
 പ്രാണിനാം ബലം ജലം പരമീവകലപതേ!
 അടവി മഴകൊണ്ടു വെട്ടിയാലകച്ചീടും,
 കുറിനവാലാ വെട്ടിമുറിച്ചാലകച്ചീടാ.
 നാരാചരവും ദേഹത്തിൽനിന്നെടുത്തിടാം
 കൃവാക് ശബ്ദമെടുത്തീടും ചികിത്സകനില്ല.
 വിശ്വപാലകരാജകുലസമ്പന്നനായ്
 വിശ്വാസയോഗ്യനായ ഭൂപതിയുധിഷ്ഠിൻ
 ധീരത്വം ദുഃഖങ്ങളെസ്സഹിച്ചീടുന്നു തവ
 മൗഢവനിമിത്തമായെന്നതോർത്തമുദനം.
 സർവ്വലോകനൈകാഭ്യുൽകൃഷ്ടനാകുന്നതു
 സർവ്വഭൂതങ്ങളിലുമാജ്ജവമുള്ള പുകാൻ.
 അകയാൽ പുത്രന്മാരിലാജ്ജവം പ്രതിപാദി-
 ച്ചേകാത്തതൊന്നും വാണാൽ സ്വർഗ്ഗപ്രാപ്തിയും വരും.
 എത്രനാളെയും കീർത്തിനിഷ്ഠനെന്നിവനിവി-
 മത്രനാളെയും സ്വർഗ്ഗവാസമുണ്ടവനോർത്താൽ.
 ദൈത്യന്മാർ വിശാലനൻകേശിനീനിമിത്തമാ-
 യാസ്ഥനാ സുധനാവിനോടുള്ളുനാലാം നീ,
 കേട്ടിട്ടില്ലയോ നൃപശ്രേഷ്ഠനാം ധൃതരാഷ്ട്ര!
 കേട്ടാലെത്രയും മനോമാഹനമിതിഹാസം

പാത്മസാരമി.

നിറന്ന പീലികൾ നിരക്കവ കുത്തി
 നെറുകയിൽ കൂട്ടിത്തീരമൊട്ടു കെട്ടി
 കരിമുക്തിമൊത്ത ചികരണവും
 മണികൾ മിന്നിട്ടമണിക്കരിപ്പും
 കന്നു കന്നെച്ചിന്നും കുറുനിമത്തുമേൽ
 നന്നനനെപ്പൊടിഞ്ഞൊരുപൊടിചറ്റി
 ത്തിവകുപ്പുമൊട്ടു വിതച്ചിന്നൽ നന്ന-
 നെത്തവക സ്പഷ്ടിച്ച മേിച്ചു സംഗമി-
 ച്ചിളകുന്ന ചില്ലിയുഗള അഗിയും
 അടിയാരെക്കുറിപ്പൊരു കുറുന്നയും
 കറിനടുപ്പമോടെഴുന്ന കോപവും
 മട്ടമൊഴിമാരിൽ വളന്ന ഓഗവും
 കവരംകൊണ്ടൊരൽഭൂതസങ്ങളും
 ചപലന്മാരോടു കവന്നുരസവും
 ഏതിരിട്ടുനേർക്കു ഭയങ്കരതയും
 പലവുമിങ്ങിനെ നവനവരസ-
 മിടയിടക്കൂടി കവന്ന നേതാവും
 മകരകണ്ഡമം പ്രതിബിംബിക്കുന്ന
 കവിർത്തടങ്ങളും മുഖസമാജവും
 വിതർപ്പ തുള്ളികൾ ചൊടിഞ്ഞ നാസ്തിക
 സുമന്ദാസവുമധരശോഭയും
 തുള്ളിയും നല്ല സരസിജങ്ങളും
 ഇളതായിടിന തളിരുകളുമാ-
 യിടകവന്നടനീളകു മാപകൾ
 നടയും മുത്തുമാവകളും കൈസ്മ-
 മണിയും ചേരുന്ന ഗളവും ചങ്ങട്ടി
 പിടിപ്പൊരു കരതവയും കങ്കമം
 മുഴുക്കെല്ലുശിന തിരുമറുമാറും

നിറഞ്ഞ മഞ്ഞപ്പൂക്കു കിടപ്പും കാഞ്ചിപ്പൂക്കും
 പടസരോതമയുഗ്മയമെന്നൊ
 ഹൃദയം തന്നിടങ്ങിരിക്കുംപോലെതും..
 മണിമംതന്നിടക്കും കുളിർവേ
 മണിവണ്ണൻ തന്നെ തെളിഞ്ഞു കണ്ടു ഞാൻ.

(കണ്ഠപഥം)

XVI

ഒരു തത്വബോധനം.

ശ്രമേതി വസുദേവനേവമപ്പോ-
 ഉയേമിന്നു വണങ്ങി നീന്നു ചൊന്നാൻ;
 “അതതതു വധുവധം മഹാത്മാൻ!
 ദരിതമകപ്പെട്ടമിച്ഛക്കാരമായാൻ.

1

യുവതികളെ വധിയ്ക്കു യോഗ്യമോതാ-
 നവരതിദുഷ്ടകളെങ്കിലും നരേന്ദ്ര!
 ഇവർ പുനരപരാധമൊതു ചെയ്തു
 ശിവ ശിവ! നിഷ്കൃപനായതെന്തെങ്ങോ താൻ?

2

നിജമണിയും നിനയ്ക്കുകൊണ്ടോ
 നിജഗീതീനിധനായ നീ മുതീൻ?
 നിജഭജവൈകിത്തിച്ചുത്തിയെല്ലാം
 തൃജതി ചോനിമ ജീവിതാഗ്രഹത്താൻ.

3

ജനന മരണമെന്തതിജ്ഞാനാ-
 മനുഭവമെന്നതിനെന്തെങ്ങോ വിവാദം;
 മരണമിച്ഛയും ശിരസ്സിലാക്കീ
 ധരണിതും പ്രവിശത്തി മാനുഷന്മാർ.

4

ചിമലിമ പലവംശം വസിക്കും
 ചിമലതന്നെ നിജകർമ്മം മരിക്കും;
 മരണമൊരുവനും വരാത്തതല്ലെ-
 ന്നരിക ചോന്നിപ്പുള്ള ചാരുവുലേ!

5

അവികലമവമൃതമാംസപിണ്ഡം
ദുവി ബഹുദർശിഭുഃപദാസ്തപാതം;
ഇദമവപിപതേ നരന്തർ ശാത്രം
വദ വദ വാഞ്ചമിതമേത നീഷ്ഠമം മത.

6

അശരണ ജനനിഗ്രഹം തുടന്നാ-
ലശനിസമം തവ പാപമാപതിക്കും;
ഭൂശതം നരകാഗ്നിയിൽപ്പതിക്കും
കൃശമതിയായ വോനിതോ വരേണ്യ.

7

തെരുതെരെ വളരുന്ന സാഹസങ്ങൾ-
ക്കുരുതപാത്രമതായി ഭോജരാജൻ;
അരുതിവന്നൊടുക്കി വാസമിതം
കരുതിനടക്കുമിനി പ്രജാസമൃദ്ധം.

8

അതിശരമതി കംസനെന്നു നിന്നെ
ശ്വതികർം ഭുജിക്കുമതിന്നു നീക്കമില്ല;
അതിന്നുമുതിയൊരാ മഹാമതേ നീ
മതിമതി സാഹസമിങ്ങു വാങ്ങിനിൽക്കും.

9

ലതിബഹുവിധവാക്കു കേൾക്കുകൊണ്ടും
മതിയിലൊരാൾദൂത ഭോജരാജനില്ല;
മനസി ദ്രവ്യമറിഞ്ഞൊപ്പു കൃത്യം
പുനരപി തം വസ്യഭവനേവമുദ്ധേ.

10

ഇനിയൊരുപദേശമാശ്ച കേൾ നീ
നന്നു തവ സോഭിതാമിവാർക്കു ജാതം;
തന്നയനെ വിശ്വോടഹം തരുണൻ
മനുജപതേ മതിയുണ്ടു കണ്ഠിതം തേ!

11

ഇതി പലവസ്യഭവഭാഷിതം കേ-
ട്ടതിമുദിതോ ഗുഹമാപ ഭോജരാജൻ
പതിയൊടു സഹ ദേവകീ രമിച്ചാ-
ളതന്നമുദാ നിജമന്ദിരം രമിച്ചാർ.

12

(ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം)

നീശ്ശാമളകോമളനാളിയെ
മാറിവെടുത്തു ചേൽത്താലമവിച്ചുടൻ
പാശം ചൂണ മുഖ കൊടുത്താനനം
ചാരുസ്മിതം കണ്ടിരുന്നിതു മേനയും.
പുണ്യവാനായൊരു പർവതരാജനും
കണ്ണുകൾകൊണ്ടു മക്കളെയും കണ്ടിരു-
ന്നന്തമില്ലാതൊരനന്ദവാഗ്ദാനിയെ
മന്ദരപോലെ മറിഞ്ഞു മുഴുകിനാൻ.
കാലേ യഥോചിതം പുത്രീക്കു മന്നവൻ
കാളിയെന്നിങ്ങനെ പേരിട്ടു കൊതുകാരും
പാവ്ണചന്ദ്രാതിശായി മുഖിതന്നെ
പാർത്തിയെന്നു വിളിപ്പൊല്ലാവരും.
മേനയും ദേവി വിളിപ്പതുമെന്നും,
മാനിനിമാരെല്ലാമുണ്ണിച്ചുമെന്നും,
നാരായണന്റെ ശ്രീനിയെന്നോക്കുയാൽ
നാരായണിയെന്നു നാകവാസികൾ.
ദുർഗ്ഗാമാമാത്മശാഖിനിയെന്നിട്ടു
ദുർഗ്ഗയെന്നോതി മുനികളെല്ലാവരും.
സീമയില്ലാത ഗുണഗണനിർമ്മിത-
നാമസമസ്രമവർണ്ണാതി മേൽക്കുമേൽ.
നന്നായ്ക്കളിപ്പിച്ചു സ്പുന്തൊടിയിച്ചു
കണ്ണുഴുതിച്ചു വയമ്പും കൊടുത്തുടൻ.
പിന്നെ മുഖയും കൊടുത്തുകിടത്തിനാൻ;
കണ്ണുകൾക്കനന്ദമെന്തു പറവതും.
കളൊട്ടറിവും മഹത്വവുതൊന്നിച്ചു
ദൃഷ്ടിവിമഗ്നങ്ങൾ ചട്ടറാപുഞ്ചിരി
നിശ്ചലഭാവവും കൈകൾക്കടച്ചിവി-
മിത്തമാ മുഖയിലുൾകൊണ്ടു കരച്ചിലും.

അമ്മനെനമ്മയെന്നോരോസമയത്തി-
 ലുച്ചാരണയായ തോന്നിച്ചൊഴൊച്ചയും,
 നിശ്ചയും കണ്ടങ്ങനെയിപ്പമയ്യ-
 മയമനം മറുത്തുവെന്യുന്നങ്ങളും,
 ഉച്ചൈനാരതം മാച്ചന്തുകൊതുക-
 മച്ചോ! മരിച്ചതരച്ചൊലൊടുങ്ങുമോ,
 ചെന്നചവനാളനന്തരമേകദാ
 മനം കമിഴ്ന്ന നിവന്നീല കണ്ണമോ,
 ചെന്നങ്ങ മാതാവുയർത്തിപ്പഴുത്തുടൻ
 മന്ദമെടുത്തു മുഖ കൊടുത്തിടിനാർ,
 പെണ്ണിനോ പിന്നെയതഭ്യാസമായ്വന്നു;
 നന്നായ്കമിഴ്ന്ന കിടത്തിയാലപ്പൊഴേ,
 ചുത്തിയെത്താതെ സമീപത്തുവെച്ചത-
 ഞെത്തിപ്പിടിപ്പാൻ പട്ടുതമുണ്ടായ്വന്നു.
 നാലഞ്ചുനാൾകഴിഞ്ഞപ്പോളതിൽപ്പരം
 മേളംതുടങ്ങിയതെന്തുചൊല്ലാവതും.
 കാന്തികവെന്നൊരു കണ്മയപ്പെ ന്നപൈതൽ
 നീന്തിനടന്നിതു നീളേനീലകവം,
 നിമ്നോന്നതങ്ങളറികയില്ലതുമേ;
 നിന്നോരപായങ്ങൾ നോക്കുകന്നേവത്രു.
 കണ്ണൊരടത്തു വഴുതിയെന്നാകിലൊ
 പെണ്ണിപർവ്വതം വീഴ്ന്നു വല്ലകണക്കിവും.
 ചെറുമുഖകുടിപ്പിടിനാലപ്പൊഴേ
 മുറുത്തുപോവാനിവർക്കു കതുരവം.
 പല്ലവപുഷ്പാദിചാരത്തു കാൺകിവും
 നില്ലാ കൊതി,യെങ്ങ ദൂരത്തുകണ്ടതിൽ.
 നെല്ലമരിയുവുമരിയുമിപ്പതിൽ
 നല്ലസമിവർക്കുകീകരിക്കയിൽ.
 പല്ലനാലഞ്ചുണ്ടുവന്നിട്ടുകൊണ്ടു
 കല്ലംകുടിപ്പാൻ മടിയില്ല കിട്ടുകിൽ.
 ഇങ്ങനെകൊതുകയാത്സവ്യസംഭ്രമാ-
 ദംഗനമാർക്കുളൊടമ്മപറകയും.

തിങ്ങിനമോദാലവർ ചെന്നെടുക്കയും.
 മിംഗിതംപൈതൽക്ക മറ്റൊന്നുകാക്കയും.
 മണ്ടിമറ്റൊന്നാനംകൊണ്ടേക്കളിപ്പിച്ചു
 കൊണ്ടുവന്നമ്മതൻ കൈയിൽകൊടുക്കയും.
 കൊമ്പിയും വച്ചുമെടുത്തും കളിപ്പിച്ചു.
 മഞ്ചുമാസം കഴിഞ്ഞന്നു ഗിരിവരൻ.
 മോദസമ്മേളിപ്പം ഇങ്ങതിസമ്മാനമോ-
 ടോടനപ്രാശനം ചെയ്തു യഥാവിധി.
 ദേവതായ ക്ഷഗന്ധവാദിത്തമാം
 കൈവളമോതിരം കാഞ്ചിപ്പദം ഏകം
 മൈമേൽതൊടിച്ചു വച്ചുതങ്ങിച്ചത്തിൽ
 മാമേരവെറൊന്നെന്നുതോന്നീ തദാ.
 മട്ടമേ വൈകീട മട്ടകുത്തിനട-
 നിപ്പുമായ്ക്കിപ്പിച്ചുനിന്നൊട്ടു ചീനത്തരാ.
 മട്ടനടക്കും മെട്ടുന്നതപ്പിയം;
 പെട്ടെന്നു മങ്ങിനടന്നുതുടങ്ങിനാർ.
 കഴുംജനനമെടുത്തു മൂലമായ്
 വിപ്പുപമാതാപുമൊട്ടുപെട്ടു പണി.
 അപ്പുക്കുവണ്ണ പചനങ്ങർപുഞ്ചിരി
 നമ്പ്യാജകാരുണ്യ മല്ലാജനത്തിലും;
 സപ്താപസവ്യദിഗ്ദേവിഭാഗാ-
 മുവീഡന്ദ്രസുതയ്ക്കു മായ്വന്നു.
 കങ്കണകിങ്കിണീകാഞ്ചികാരപുര-
 ത്യാംകപണിതാകൃഷ്ട സവ്ലോകാന്തരം;
 അങ്കണംതോറുമങ്ങളീസമാവൃതാ
 റിംപുണ്യംചെയ്തുകളിച്ചു തത്പരം.
 അപ്പുണ്ണമാണ്ഡുക്കേത്തിയനന്തരം
 സൗവണ്ണമാടയും ചാത്തിശുഭിനെ.
 അങ്ങനവണ്ണക്ക ചേർന്നതിനെനിട്ടു
 മഞ്ഞത്തുകിൽ പവരം വച്ചു കാഴ്ചയും.
 വച്ചുമൊളിച്ചുമെടുത്തുമുട്ടത്തു-
 ണ്ടുച്ചവഞ്ചല്ലാം മുഷിച്ചിതു നിച്ചുലും.

അമ്മനോട് മടിയിൽച്ചെന്നിരുന്നുകൊ-
ണ്ടിമ്മരപറഞ്ഞുവെച്ചുകൊള്ളും തദാ.
സമ്മാനസല്ലാപമേടങ്ങർചെയ്യുകൊ-
മ്മെയ്യു സമ്മോദമുള്ളിൽവിളയിക്കും.
നിത്യവും വന്നു സേവിക്കുവോക്കൊക്കെയും
ഏറ്റുവസ്തുക്കൾ കൊടുക്കുമെന്നിതും.
നൃത്തഗീതാദികൾ ചെയ്തു സേവിച്ചുകൊ-
ണ്ടുപ്രസാദം പോവാൻ തുടങ്ങുംവിയൊ.
അമ്മനോട്ച്ചെവിതന്നിഖറിയിച്ചു
ചൊൽച്ചേവകണ്ഠഭീരിവ്യാഭരണാദി
വിശ്രാണനംചെയ്തു നാളെ വരികെന്നു
വിശ്വൈകമാതാവയച്ചാരവർകളെ.

(ഗിരിജകല്യാണം)

XVIII

ഭീമൻകുണ്ട കാഴ്ച.

ഇതരം പറഞ്ഞു ഗദയും ചമിച്ചുകൊ-
ണ്ടുതമാനവുംചെയ്തു മന്ധവാരാത്തമൻ.
ഉത്തരാശാമുഖം നോക്കിപ്പറച്ചെടു
സതപരാധംകാശംഭീരപുരുഷൻ.
അഗ്രഭാഗ രണ്ടു പന്നിനിരക്കവേ
യഗ്രഹാരംകണ്ടു കൌതുകം പൂണ്ടുടൻ
നിഗ്രഹാനുഗ്രഹാധിതപ്രൈശ്ഛം
വിപ്രലോകാഗ്രേസരന്മാരെ വന്ദിച്ചു
വിഗ്രഹശക്തനാം വീരൻ വൃകോദരൻ
വ്യഗ്രതാമീനം നടന്നു തുടങ്ങിനാൻ;
ഉഗ്രമാം കാനനം തന്നിഖകം പുക്കു
ദുർഗ്ഗമാകൃത്യലീലാകാരപുരുഷൻ
നക്ഷത്രമാഗ്നീവൈത്തിക്കിളിനൊരു
വൃക്ഷങ്ങൾ കണ്ടുടൻ വിസ്മയിച്ചിടിനാൻ.

വക്ഷകോട്ടർവ്വദം ധൃതിപരാലംപു
 വക്ഷികരിക്കയില്ലെണ്ണിത്തുടങ്ങിനാൽ.
 താലം തമാലവും നകരമാലങ്ങളും
 സാരം രസാലവും ഹിന്താലജാലവും
 അജ്ഞനകേശരം നീലം പലാശവും
 സർജകം പർജ്ജരകാസ്തരങ്ങളും
 ചൂതം ചനസവും ചെയികാചെമ്പകം
 മാതൃകംഗങ്ങളുമാകന്ദവൃന്ദവും
 പുനാഗനാഗപ്രിയാമുദ്രമങ്ങളും
 പിന്നാമ്പകളങ്ങർ പൂപ്പാതിരികളും
 അശ്വത്ഥജാലം കപിതഥമുദ്രമങ്ങളും
 ചീട്ടിയും തേക്കും തിപകമുദ്രമങ്ങളും
 ചോട്ടിൽപ്പതിക്കും മുഴുവീവൃക്ഷങ്ങളും
 അത്തി മുരിത്തിയും പിന്നെപ്പുരുത്തിയും
 പുത്തൈലത്തികൃതമാലജാലങ്ങളും
 മന്ദാകന്ദകരന്ദയണ്ഡങ്ങളും
 കന്ദരാളങ്ങളും കാട്ടുപുഷ്പങ്ങളും
 തിന്ത്രിണീവൃക്ഷങ്ങൾ വംശമുദ്രമങ്ങളും
 വന്തവൃക്ഷങ്ങളും ജംബൂകദംബവും
 ജംബീരവൃക്ഷവും ശിഗ്രമുദ്രമങ്ങളും
 തുഞ്ചീവതകളും താഞ്ചുവികുട്ടയും
 ഗുഞ്ജാനികളും മല്ലികാവല്ലിയും
 മുഞ്ഞവല്ലികളും മാവതിജാലവും;
 ഇപ്രകാരം പുഷ്പവല്ലീഗുണങ്ങളാൽ
 തൽപ്രദേശം മഹാഭാരതം വനാന്തരം.
 ക്ഷിപ്രം പ്രവേശിച്ചു ഭീമസേനൻ മുദാ
 തൽപ്രദേശംകണ്ടു സന്തുഷ്ടമാനസൻ
 എട്ടഭിഗന്തങ്ങൾ പൊട്ടുകാറ്റുച്ചത്തിൽ
 അട്ടയാസാൽഭടം പൊട്ടിച്ചിരിക്കയും;
 പെട്ടെന്നു മാനത്തു മുട്ടും മരാമര-
 കൂട്ടങ്ങളിൽ ഗദാമുദ്രനം ചെയ്യയും
 ചട്ടുഗുവൃക്ഷങ്ങൾപൊട്ടിത്തകന്നാശു

മുട്ടിപ്പതിക്കുന്ന കോലാഹലങ്ങളും;
 ഒട്ടല്ലതങ്ങളിൽ ശൈത്യമശ്രോണി
 കെട്ടിപ്പിണഞ്ഞാഴ്ചപ്പൊട്ടുന്ന ചോലാങ്ങർ
 കേട്ട പാരം യേശുപ്പട്ട മൃഗങ്ങളും;
 തെരൊന്നമംഗിളമിക്കും പ്രകാശവും
 പെട്ടൊന്നൊരുമരം പൊട്ടിപ്പിളന്നാശ്ശ
 മരൊരുവുക്കേ പതിക്കുന്ന നേരത്തു
 മറ്റതും പണയിച്ചു മറ്റതിൻമേൽപിണ
 മറ്റതും മറ്റതും മറ്റതും സ്മരായ്.
 മുറ്റംമരങ്ങളിൽ ചുറ്റുന്നവർക്കുകൾ
 ചുറ്റും ഗലാപാതമേറ്റുടൻ മൃഗങ്ങ-
 ഉറ്റ മരങ്ങളിൽ ചുറ്റും വെടിഞ്ഞാശ്ശ
 ചുറ്റുംതകുന്നാശ്ശ മുറ്റംപതിക്കയും;
 ഇഴറ്റപ്പലികളും സിംഹാജങ്ങളും
 ചേറ്റിൽ കിടക്കുന്ന പന്നിത്തടിയനും
 ഏറ്റുപുറപ്പെട്ടുപാഞ്ഞടക്കം വിധയ;
 കാറ്റിൻമകൻ ഗലാചക്രം തിരിക്കുന്ന
 കാറ്റുമാതും മെന്തിലേറ്റൊരു നേരത്തു
 പാറ്റകൾപോലെ പലായനമെയ്യയും.
 അത്യന്തംഗന്ധമാദനപർവ്വതം
 അത്യന്തവിസ്മയമത്യർത്ഥം പരം
 ഉത്തംഗശൃംഗങ്ങൾ നക്ഷത്രമാഗ്നത്തി-
 വെത്തുന്നതൊട്ടല്ല പത്തുരുറായിരം
 കത്തുന്നതിക്കുനൽ ജ്വാലാകവാപത്തി-
 നൊത്തുള്ള തെപ്രകാശങ്ങളങ്ങിനെ.
 കത്തിയൊഴുകുന്ന പുഞ്ചോലവാരീയിൽ
 തങ്ങിക്കളിക്കുന്ന മത്സ്യനക്രങ്ങളും
 പാശാളശൃംഗത്തിനൊക്കും ഗുഹകളിൽ
 ചേതസിമോദാൽ കളിച്ചുവസിക്കുന്ന
 വേതാളപാളിയും കാളിയും കൂളിയും
 ചുരുട്ടിപ്പുതന ജാലങ്ങളും കപലിൽ
 പ്രേതശരബ്രഹ്മയക്ഷഗണങ്ങളും;

ഏതാനുമല്ലാതെ വെക്കവും കോടിയും
 വാതവേഗങ്ങളും മാനംകവകളും
 മാതംഗയുഗ്മവും സിംഹഗണങ്ങളും
 വള്ളിപ്പുലികൾ വരിയൻപുലികളും
 പുളിപ്പുലികൾ കരിമ്പുലികളുടേയും,
 വള്ളിശ്ശേലകത്തുള്ളിൽക്കടന്നങ്ങ
 തുള്ളിക്കളിക്കുന്ന പുളിമാൻപടയ്ക്കു
 കൊള്ളിക്കുമാറുള്ള ബാണംപ്രയോഗിച്ചു
 കൊല്ലുന്നകാട്ടാളജാതിയെക്കാണുകയാൽ,
 ഉള്ളിൽത്തും പുണ്ടമണ്ടംമുഗങ്ങളെ
 തായത്തിലെത്തിവിടിച്ചുകടക്കുന്നു
 വായിലാക്കിക്കൊണ്ടു പാഞ്ഞുപോകുകട-
 വായും പുലികളും ചെന്നുവെങ്കളിൽ
 ചാടിക്കിടന്നുഴന്നീടുന്നനേരത്തു
 പാദമുടിപ്പാനൊരുവെട്ടുറച്ചുടൻ.
 കടിവന്നീടുന്ന വേടൻകണകൊണ്ടു
 പാടനചെയ്യവധിക്കുംപ്രകാരവും
 പേടിശ്ശാളിക്കുന്ന ചെമ്പുലികളുടേ-
 ലോടെ കവമ്പുവാനായ് വന്നടുത്തിടും.
 ചുട്ടടിമാനിനെപ്പെട്ടെന്നുകാത്തി-
 ലിട്ടുകളിപ്പിച്ച കാട്ടാളരാജന്റെ
 ചട്ടറവിക്രമംകൊണ്ടു പുകഴ്ത്തുന്ന
 കാട്ടാളരാജനു കൂട്ടരുമൊക്കെവേ.
 വേട്ടയ്ക്കുകോപ്പുകൾകൂടിപ്പുറപ്പെട്ട
 കാട്ടിൽപ്പരന്നതും കണ്ടുവുകോടരൻ.

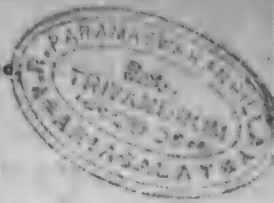
(കല്പശാലസംഗ്രഹം തുടർച്ച)

നാദന്റെ കൈശാലം.

സകലസുധാശന മകുടമണി! നി
 സകലമന്ദിതവചരിതം കേൾക്ക.
 സകലവിഭക്തരേന്ദ്രൻ ഭീമൻ
 സുഖമൊട്ടനമരേ ചാഴുകോലം.
 സന്തതിയില്ലാത്തവൻ മുറ്റർമുറ്റ
 രന്തസ്താപം പെന്തതായ് വന്നു;
 സന്തതമോരോ സൽകൃതിയുചൈ
 യ്ക്കന്തണവരും വണങ്ങിവ സിദ്ധ്യ.
 മനമുനീശ്ചരചരവചനത്താൽ
 മനെന്നൊരു സുതന്ത്രവായ് വന്നു;
 കമലശരസനജയവക്ഷ്യതാം
 മമയന്തിതികുമാരിയുമുളവായ്.
 ഇഴശ്ശേഖകിന്ദമവളെപ്പോലൊരു
 നാഭീമണിയെക്കാണാനില്ലാ;
 വാരിജവേനിയ്ക്കവിവചരചര
 സാരമെടുത്തുടനവളെത്തീർത്തു;
 കൂരിയർകൊണ്ടു പുരികുഴൽതീർത്തു;
 വാരിയഹരകൊണ്ടു കിടർത്തീർത്തു;
 വാരിമുസാരകമാപകൊണ്ടു
 സരോരുഹമിഴിതൻ പുരികുതീർത്തു;
 കാമശരണ കടാക്ഷതീർത്തു;
 സോമന യവളുടെ വദനപുമാക്കി;
 ബിംബഹമകൊണ്ടുധരംതീർത്തു;
 കംബുവിനാൽ ഗളതലപുഞ്ചിത്തു;
 കനകപയോരുഹമുകുളകൊണ്ടുട-
 നനുപമകുളർമുഖയുഗളതീർത്തു;
 അയാവിവകൊണ്ടുരേതീർത്തു;
 നവമാവികയാൽ കരപുഞ്ചിത്തു;

പുളിനംകൊണ്ടുവരും ചേരനും തീർത്തു;
 നളിനംകൊണ്ടുവരും തുടകൾ ചമച്ചു;
 മണരസേന മനസ്സു ചമച്ചു;
 ചെമ്പകമൊട്ടിനിമിത്തമിരിക്കാണ്ടു-
 നിവരമാടംഗപ്രഭുക്കീർത്തു;
 രംഭതിമോത്തമനെ നിവരല്ലാം
 കയിട്ടമവളെ അണങ്ങേനരും;
 ഇന്ദ്രാ നിന്നുടെ വല്ലഭതാകം
 ഇന്ദ്രാണി അമിളപ്പും തട്ടും;
 കണ്ടുനങ്ങളെ കണ്ണും മനവും
 വഞ്ചാർകഴലികവന്നിടുന്നു;
 ഏഴുസമുദ്രദീപുകളുഗ്ദ്ധാ
 വാഴും നൂപതികളവിടെ വിശേഷം,
 ചാരന്മാരു പറഞ്ഞുധരിച്ചും
 മാംശമതുരമാനസമനീ;
 ദമയന്തീടെ വിശേഷമതൊന്നേ
 ദേശാദികളിൽ കേൾപ്പാനുള്ളൂ.
 ഇങ്ങുവരിക്കണമിങ്ങുവരിക്കണ-
 മെന്നിഹ സർവ്വജനത്തിന്മാഗ്രാഹം.
 എങ്ങുമൊരോരമടങ്ങിയിരിപ്പാ-
 നംഗജനിപ്രേമവസമില്ല.
 വില്ലുവരിച്ചു കവച്ചുപിടിച്ചുവ-
 നെല്ലാദിക്കിറുമോടിടുന്നു.
 അമ്പുകൾപോലഞ്ഞിരപ്പുപകലും
 ചെമ്പകബാണനുഴിനിടുന്നു.
 അയോധന കലഹാദികൾത്തങ്ങളിൽ
 അയതുമൊന്നിഹ കേൾപ്പാനില്ല.
 അയതമിഴിനെ നിനച്ചു നൂപന്മാർ
 അയുധവിദ്യകളൊക്കെമറന്നു.
 പടയെന്നുള്ള വിധങ്ങളെതാനും
 തടിയന്മാർക്കും സമ്മതമില്ല.

തടിയുടെ ഭംഗി വരുത്തിത്തന്നെ
 മുടിവാണുള്ളൊരു പെരുവഴികൂടി.
 ചവമിഴിയാർക്കു മനസ്സിവിണങ്ങും
 പലതരമോളം കോപ്പുകർതീന്തും,
 എന്തൊരുവസ്തുവിവരിലാഹം ദമ-
 യന്തിക്കുള്ളിവതറിവാനായി,
 സന്തതമാതം ബോധിക്കാതെ
 മ.സുജനങ്ങളെ യാത്രയുമാക്കി.
 ഒരുവനവർക്കു തരത്തിനുവേരും
 തരിവളതീപ്പിച്ചുങ്ങനെ പാത്തു
 ഗ്രന്ഥികളെല്ലാമൊന്നമവർക്കു-
 ണ്ണന്താമില്ലെന്നറിയുന്നേരം.
 ഗ്രന്ഥമഴിച്ചുപരിച്ചു തുടങ്ങും
 ചിന്തിച്ചത്ഥമുറച്ചുതുടങ്ങും.
 സ്വരമുള്ളവനിൽക്കൊരുകമെന്നാൽ
 സരിഗമപധനിസ എന്നു തുടങ്ങും.
 അട്ടക്കാരിൽക്കുനിവുണ്ടതുകേ-
 ട്ടാട്ടവുമങ്ങു തുടങ്ങും താനും;
 ചതുരംയല്ലൊരുമുള്ളൊരു പുരുഷൻ
 ധീതമെന്നവിടെ മനസ്സുണ്ടെങ്കിൽ,
 ചതുരംഗത്തിനു വിരുതുണ്ടാവാൻ
 കൊതിയനിന്നു പ്രയത്നം ചെയ്യും.
 മാവതിലാഗ്രഹമെന്നതു കേട്ടാൽ
 മാവകർ തീന്തു കൊടുക്കുമൊരുത്തൻ.
 നാലുഭിഗന്തരവാസികളാം ക്ഷിതി-
 പാവന്മാരുടെ തൊഴിലിപ്പണ്ണം.
 സംഗമമെന്നതു ഭൂമിയിലെങ്ങും.
 സംഗതിവരുമെന്നിനിതെളുതല്ല.
 ഏറ്റക്കും തവയിൽപ്പുവിവിന്നാലും,
 പൊഴുകോടാമിവെച്ചെന്നാലും,
 പിഴയുള്ളവനൊക്കെങ്ങെന്നാലും
 ഹഴിയിൽ ചിരോധം ചെയ്യെന്നാലും,

നാടൊരദിക്കു തകഞ്ഞനാലും
 വാടയിടിച്ചു മുടിചെന്നാലും
 മൂലന്മാക്കൊളിച്ചുചുരിച്ചു
 കൂടലരോടു പിണക്കുചുരിച്ചു
 പാത്തലവാസികളാകിയ നൂപരുടെ
 വാത്തകളെല്ലാമങ്ങനെ തന്നെ.
 ധൂർത്തതാകിയ മടനൻ തന്നുടെ
 കൂർത്തശരം കൊണ്ടാതുരായി,
 മതിമുഖിമാരിലുമതിപടുവാകിയ
 മതിമുഖിമാരുടെ മടിയിവിരുപ്പാൻ,
 മതിയാംപണ്ണം പുണ്യം ചെയ്തോരു
 മതിമാനുണ്ടൊരു ദിശിമിദാനീം,
 വിശ്വപതിക്കുചൊരോടത്തുണ്ടു.
 ഈശ്വരനറിയാമാണുള്ളതു.
 വാഴ്ത്തുമാട്ടതുമെന്തിനിദാനീം
 പേരുകർവ്വത്തിനമുക്കറിയേണ്ട.
 യുദ്ധം കാണാൻ വകയില്ലാഞ്ഞു
 ബുദ്ധിക്കൊരുതെളിവിലിഹയില്ലാർ.
 ഉദ്ധതമാകിന ദേവാസുരമാം
 യുദ്ധമിദാനീമുണ്ടായ് വരുമോ.

(നളചരിതം നൂറുക)

XX

നരസിംഹാവതാരം.

തവ ഭരണപതിയുടേ ശിരസി വിരവോടു ഞാൻ
 താഡനം ചെയ്യുന്നു; കണ്ടാലുമാശു നി"
 സ്വപദി ദിതിതനയകവവരനിതിപറഞ്ഞുടൻ
 സ്വതപം തൂണിന്മേലൊന്നു വെട്ടിടിനാൻ.
 തന്നെ ഘനാനിനമൊടു സദശമൊരുശബ്ദമാ-
 സ്സംതേരിനുള്ളിൽനിന്നുണ്ടായി തൽക്കിണം.

അസുഖരവടകളതി കിടക്കിടവിറച്ചുപോ-
യാകാശരസ്സു നീറഞ്ഞുകവിഞ്ഞിതു;

കുലമിരികളുടെ ശിഖരമിടിപ്പൊടി തകന്നുപോയ്;
കുണ്ടിശവന്മാർ ഭൗപ്പെട്ടുമണ്ടിനാർ;

മുനികളുടെ നടുവിവരമ മരുവന്ന വിരിഞ്ചനം
മോഹിച്ചതാഴ്ത്തു വീണപോരഞ്ചസാ;
നിരതിരയ പരപ്പമതിദിതിജകവപുഗവൻ
നീളവേ നോക്കിതുസിച്ചുനിൽക്കും വിധൗ.

തരണതര തുഹിനമിരി വിപ്പുലമൊരു വിഗ്രഹം
സ്തംഭം പാളൻ കിളൻ കാണാൻവന്നു.

വചിത മിരിശിഖരസമമതിവികടവക്ത്രവും,
വട്ടംതുറിച്ചു മിഴിച്ചുനേത്രങ്ങളും;

വികടത സകളുടെ പടലുമാടു താടിയും,
വിസ്തീർണ്ണമാകുന്ന പക്ഷഃപ്രദരവും;

വവകളിടകവരമരി പൂമുതലുകണ്ണയും,
വരൂമ്പൊരുങ്ങലും ദംബിടാങ്കുരങ്ങളും;

നിശിതവസദസ! നൂറ്റശരഭരമജിഹ്വയും,
നീണ്ടു തിളച്ചുള്ള ബാഹുസമസ്രയും;

കുലശരസമകുടിഭതം, തേഷണവജ്രാലയും,
കുണ്ഠതരോച്ചണ്ഡകണ്ഠനാദങ്ങളും.

സകലശരശിഖിണനണ നൂറ്റശതരോമയും,
സംസാരരോഗസംഹാരവങ്ങളും;

അപലവരസമകറിനൂറ്റശതരോമവും-
മത്യുഷ്ഠക്കുടളര നാനാമുധങ്ങളും,

അരണമകികവരമതിപ്രമുനനനരശ്മിതാ-
ലഗ്നിസ്ഫുലിംഗപ്രകണ്ഡപ്രകാരവും;

മധുമനാവടിതമിതി ഭൂവനയേകാരണം,
മന്ത്രിസിംഹാകാരമത്യന്തഭീഷണം.

കതിവനിവധികളെ മനജ്ജഹരിവിഗ്രഹം,

കണ്ടു യെപ്പെട്ട മണ്ണുനിതു ചിലർ.

ചിലദനജപേപമെടുക്കുന്നതിനായകവാം

മരിന്നപാതംവീണ രക്തം വെച്ചിതു.

ചകിതനമതികളുതുപൊഴുതുപല ദൈത്യരും

ചത്തുമറിഞ്ഞു മഹിമസ്ഥലങ്ങളിൽ.

സകലമുനിനികർമ്മസകലസും വൃന്ദവും

സാധപസംപൂണ്യ വണങ്ങിത്തുടങ്ങിനാർ.

അസുരവരനതുപൊഴുതു കഠിനശയ്യയേരി.

പ്രായോധനത്തിന്നു പാഞ്ഞടുത്തിടിനാൻ.

രജസമൊടു പടപൊരുതുമസുധരനെ നൃസിഹരവും

രണ്ടുകരങ്ങൾ ഉക്കൊണ്ടുപിടിച്ചുനേർ,

ബഹളനൺപേപതപ്തമഖരി ബഹുദാപചാൻ

ബാഹുസേവം തന്നിവിട്ടമത്തിടിനാൻ

വലിയനരഹരിയുടെ നീക്കളാടി ദാനവൻ

വാളുപേരിശയും കൈക്കൊണ്ടടുത്തിതു.

അസിഹലകലസിതളുമ്പുനസുകലശലോരം

നായാസമുൾക്കൊണ്ടു ചാടക്കളിക്കയും;

“വരിക മമ രണശിരസി പെരിയനരസിഹരമേ!

വാട്ടമില്ലി”ങ്ങെന്നു നീന്നു മുല്ലിക്കയും;

പൃഥ്വമമമുടയ പട്ടുനേരുനെനുകേസരി,

പിന്നെയും ചാടിപ്പിടിച്ചമത്തിടിനാൻ.

ഉടമമൊടു ഡടിതി നീരുമടയിവിട ചേർത്തുകൊ-

ണ്ടുമരദോരത്തിന്നുകൊണ്ടങ്ങനാ.

തടിയനുടെ രടിയിലുടുന്നതിപൃഥ്വകരങ്ങളാൽ

താഡനംചെയ്തു തകർത്തു നുകേസരി.

മലയുടയ വടിവുകൈമതിവികടമായുള്ള

മാറിടത്തേനിൽ നവങ്ങൾ പെച്ചിടിനാൻ.

കരണപരമേശ്വരസി വിവിധിത്തരച്ചയോടു
മാറിടംകീറിപ്പിളിന്നാശു കേസരി.

കുറിനതര ചടചടിതരദിതകടുക്കൈവം
കങ്കുളകൂടം പിടിച്ചുറക്കം വിധൗ.

അധികതരപരിഗളിതരധിരോമാകവേ
യഞ്ചവികൊണ്ടു കടിച്ചുതുടങ്ങിനാൻ.

അടിച്ചുടിയിലപിഖമപി തുടുതുടവിളങ്ങിയു-
മാത്രമാവാശതംകൊണ്ടു മന്ധിസായും;

അരിശമൊട്ടു ത്വടിതി പുനരടിച്ചുമിടിച്ചുമുതി-
ന്നസ്ഥിതൂടങ്ങളെ ക്ലബന്ധനം ചെയ്തും;

സിരകളുമ വിരവിനൊട്ടു നിവേധി വലിക്കയും
സിംഹനാദംചെയ്തു പൊട്ടിച്ചിലിക്കയും;

അചലകലമപിഖമപി കിട്ടകിടെ വിറയ്ക്കയും-
മാഴികളേഴും കവങ്ങിയവയ്ക്കയും;

വനമഹിഷാരകികളനവധിയേപൂണ്ടു
വട്ടത്തിലോടിത്തകുത്തു നടക്കയും

അധികതരയേമിയച്ചമമമമ നിവൃന്ദങ്ങ-
ളാകവേ ദൂരത്തുചാങ്ങിസ്സുതിക്കയും;

കുപിതമതി മനുജഹരിവിരചൊട്ടു ധിരണ്യനെ
കൊന്നുകളഞ്ചരംദൂരേത്തറിഞ്ഞുടൻ.

ചടുലതരദിതിജദേപടലികളശേഷമേ
പാടിപ്പിടിച്ചു കടിച്ചു കേളിച്ചിതു.

മനുജഹരിചരിതമതു ശിര! ശിഖ! യേക്കരേ.
മന്ദനാം ഞാനെന്തു ധന്ത വണ്ണിപ്പതു?

(പ്രഥമോപരിതം ധ്വനംസ്പഷ്ടം)

ഓവണ്ഡീഡിതനായ വേദന്തർ പരതിപ്പെട്ടാൻ വൈകുണ്ഠത്തിലേക്കു ചെന്നു ചേരും.

പെരികെ വളന്നു വളർക്കുതതേടിന
 കൈമാസാദിപരമ്പരപാലെ.
 മേലേ മേലേ ചോന്നയതന്നത-
 രംഗചന്ദ്രങ്ങളിടികലരുന്നതി-
 മിംഗിരതിമിഥുലമകലാവുണ്ണത-
 ഓവാങ്ങാവുണ്ണതഞ്ചിരദിശാഗമ-
 വിധുവിരവൈരവകുടൃങ്ങെ
 പ്രകൃതി പുഴങ്ങേ ത്രിഭുവനനൈർ-
 നൃക്കുയദക്ഷാവക്ഷീമാതും,
 ജഗദഗങ്കാരോത്തമനാകിര
 ധനപന്തിയും ചിന്തിതമേകിന
 ചിന്താമണിയും, മിന്നും മണിതുകിൽ
 പൂവാടയുമല്ലൊന്നും പൂത്ത സു-
 ഭദ്രമതതിയും, പാപനസുരഭി-
 ചരിതാ സുരഭിയുമകിതരസോത്തമ-
 മമൃതസ്യന്ദവുമിത്തമുള്ള പ-
 ദാർശ്വങ്ങൾക്കൊരുമുപാകരമായ്.
 വിപ്രാതശ്രീവിളയും മംഗള-
 കലരപയോഗം ജഗതീദീപ
 മഹതി ദീപ, മാലതിമല്ലിക
 ചെങ്ങടിനീരയായലൊരായൽന-
 റുത്താമരയുഞ്ഞൈതമരോദകം
 കൈതളടങ്ങിനകസുമവിശേഷം
 തടവിത്തടവിത്തുളസീപരിമള-
 മിടയിടമാനിമൃജുജലമഹിമാ-

മവയസമീനനാണനടിക്കു-
 ന്നാരാമത്തിൽ തിരഞ്ഞാടു മാവിന
 വാനോർതവരപരക്കിടർ ചുഴും
 മരുവിമനേജ്ഞ മധുവിഭാഗേ
 സുമുനി ചാരണകിന്നരപന്നന-
 തകുപ്രമുഖനശ്വേന്നിവാദമു-
 പശ്രുത മീനമുദീകിതിത്തുത്തമു-
 ദഞ്ചിതകതുകമുപാദൃതനർമ്മവി-
 ശേഷരസാന്തരമപ്പോഴപ്പോരും,
 കനകമഹാപഥവിചിത്രതര-
 വേദികർത്തോരും നീളെനടന്നു
 മോകാരോകരികിറ്റനെ വെല്ലു-
 ന്നാകാരങ്ങളിയന സുവണ്ണ-
 പ്രാകാരങ്ങളിലോരോ പുറമേ,
 ഗോപുത്തികരം പൊന്മുഖമാരുതിൽ
 മധ്യ മധ്യ മണിമയനേ പുര-
 മിടകവരമാറൊന്നൊരപൂർവ്വം.
 സേവാശൈലവും കൈക്കൊണ്ടുനിശ്ചി-
 കം പുക്കീട്ടും മധിതമാനാജന-
 മാനനചാരൂരി ഞാൻ ഞാൻ വേണ്ടുവ-
 ന്നെന്നതിചഞ്ചലകണ്യകികരഭൂവി
 മിന്നും പൊന്നിൻ ചുരക്കോലാ-
 മചിരപ്രഭകർ മിരപ്രഭോപു-
 ണ്ടധികമിടഞ്ഞുനശോ തമടഞ്ഞു പു-
 കർത്താവല്ല പുരോത്തമവിഭവം,
 വെണ്മാടങ്ങളിൽ നോക്കീടുകിലോ
 വെണ്മാടങ്ങളിലുണ്ടാ ഭൂവനം.
 പൊന്മാടങ്ങൾ നിനയ്ക്കും നേരം
 പൊന്മാടങ്ങളനേകം കാണാം.
 പവിഴപ്പുന്തൽ ഗണിക്കുന്നേരം
 പവിഴപ്പുന്തമൊടുങ്ങിക്കൂടാ,
 വിമരണഗിരിഗണവിക്ഷണസമയേ
 വിമരണഗിരികളൊഴിഞ്ഞില്ലൊന്നും.

മിന്നം തവ വെ പൊന്നി കൊടിമര
 മെന്നം മഹാസിംഹാസന ചര-
 മുക്കളിൽ വിളങ്ങും ഖഗരവചരമാർ
 ചരയുമുന്ന നന്മവസീമനി
 മിശവളണ്ണയകനകവിതാന-
 യായാകണകൂറി മേവിന മെതമ-
 ഭഗ്ഗവകണപുലസ്ത വസിയു-
 ഭൂഖിലമുനീശവദനസരോരു-
 വിനളിതപ്പെടികണിതിവിശേഷ
 ചിലപണിതിത്തവിളംബരമോതിന
 പങ്കജസംഭവകരതലവിഹിതം
 ഭൂവനകടാഹം മുടിമണിപോലെ
 തടവുമനന്തമണാമലിയെന്നും
 മുത്തുക്കടകൾ നിരക്കപ്പെരുകിന
 സംകീർത്തനസസിന്ധൗ നീന്തിമ-
 യങ്ങിന ഭക്തജനത്തിൻ പരമ-
 സ്തുതികൾ ചെവിക്കൊണ്ടിതിമുണന്നും
 നിദാമുദാകൗതുകമാന്നും
 വൈകുണ്ഠാഭ്യേ ലോകേ തെളിവിനൊ-
 ടാനന്ദാത്മാവാണതളീഹരി-
 പുണ്യസമുജ്ജ്വലസമീപനനാം
 നാരായണനഥ നിതപമാമാ.

(ശമയണം ചന്ദ്ര)

- പശ്ചിമാഞ്ചലിയിൽ പുത്തൻ മണിമാമലയെന്നപോൽ;
ഭാരകാഹവയമായ് പണ്ടു വിളങ്ങിയൊരു പട്ടണം. 1
- ഏഴുപൊൻമതിലിന്നുള്ളിലിതു ശോഭിച്ചു പാവനം;
പ്രഥിവ്യാദികൾ ചൂഴ്ന്നു പരമിത്പദമെന്നപോൽ. 2
- ഇതിൽകനകസ്ഥലശ്രീ പടൻ നിഴലാക്കയാൽ;
ഈവസംഗം സമുദത്തിൽ സങ്കല്പിച്ചു ജനം ഭ്രമം. 3
- നിഖയേറെക്കൈൻമുഹൂർത്തമന്ദിരങ്ങളാരിപ്പരം;
വിണ്ണിനോടുള്ള സംവയം വിശദം വിവരിച്ചുതേ. 4
- വിമാനമേറിസ്തരസം ചരിക്കും സുസഞ്ചയം;
ഇതിൽപാർശ്വത്തിലൊത്തുന്വോർ നിന്ദിച്ചാർ വിവേചിനും. 5
- വിശ്വകർമ്മാപുപലനാഭ്യുതിച്ചതിമെച്ചമായ്;
ശേഖരിച്ചുള്ള ശില്പങ്ങൾക്കിതാണാദ്യപ്രദർശനം. 6
- അസുരാനന്തകനായിട്ടമനുജനുവസിക്കുവാൻ;
ഇന്ദ്രാനന്ദിയവിണ്ണിന്റെ പണ്ഡംതാനിതരത്തമം. 7
- അഥവാ മമനം വിഷ്ണുമാശങ്കിച്ചു സരിൽപതി;
പുരമൊന്നീവിധം രത്നപുണ്ണം കണ്ണുന നൽകിയോ. 8
- കനിഞ്ഞുമാധവൻപോറ്റും വൃഷത്തിന്റെ വിഹാരവും;
ശിവധാരതപ്യം ശ്രീമദ്വിനായകചിഹ്നവും. 9
- നന്ദിയാളുന്ന ഭൂതൈശ്വര്യമള കാപുരിസഖ്യവും,
മഹാസേനായുധം പാർത്ഥവിതു കൈലാസമാ ഭ്രമം. 10
- സ്ഫടികപ്പടവാന്നിങ്ങു വിളങ്ങിയ കളങ്ങളിൽ;
ജലത്തിൽനില്ക്കുമായിപ്പാൻ സ്പർശംതന്നെയുപായമായ്. 11
- താരകാനികരം ഓവിമിത്രനീലാങ്കണങ്ങളിൽ;
നിഴലിച്ചിരശോഭിച്ചു കാളിന്ദീകുമാരപഥം. 12

- നെഞ്ചിനല്ലാസാമകന്ന മണിമാവികതൻഗണം;
മാനിനിക്കെന്നപോൽ ചേർത്തുമനോജ്ഞകമിതിന്നവം. 13
- ഇതിലെസ്രീകർത്തൻ സൃഷ്ടി ചെയ്തതിൽ പ്പെഴുതിക്കെ വരാൻ;
വിധിചെയ്തുള്ളൊരുദ്രാസവിധിതന്നപ്പുറസ്സുകൾ. 14
- കരുപെൻമയമാം സേതുവിരിവെത്താൻ പയോധിയിത്;
മിന്നിനീവത്തുകിലനിത്തക്കുസവിനൊപ്പമായ്. 15
- ഇതിൻ നായകനായ് വാണാനിന്ദിരാമനദകന്ദളം;
കേവലാനന്ദസാരത്മാ കേശവൻകൃഷ്ണനാരദൻ. 16
- (കേരവീയം)

XXIII

അക്രമനോഹതം.

(കംസ നിരോധപ്രകാരം ഓമകൃഷ്ണനാൾ കൂട്ടിക്കാണുവാകുന്നതിനു ചാരക
യിലെയും പുറപ്പെട്ട അഭ്യുദയൻ വിചാരം).

കണ്ണനെക്കാണമതിന്നായല്ലോ പോകുന്നു,
പുണ്യവാണെന്നതു നിണ്ണയം ഞാൻ.
അയർകോൻതന്നുടെ കാതിയായുള്ളൊരു
പീഡുഷവാരിതൻ പൂരംതന്നെ.
കോരിനിറച്ചുകൊടുത്തുണ്ടെക്കണ്ണിനെ
പാരംകുളിപ്പിച്ചു നിൽപ്പതോ ഞാൻ.
കാർവണ്ണൻതന്നുടെ കണ്മനയാഞ്ചൊരു
കാർവണ്യവനിങ്ങ മെല്ലെമെല്ലെ.
ദീനനായ് നിന്നൊരു ഞാനയ്യപ്പുവിൽനി-
ന്നാനന്ദമാടിക്കളിക്കുമോ താൻ.
കണ്ണൻറതുമാഴിയാഞ്ചൊരുതേൻകൊണ്ടേൻ
കണ്ണൻറെരണ്ടും നിറച്ചുചെയ്തേ;

പുമാതുപുണ്ണ പുമേനികണ്ടുക-
 ണോമാദംപുണ്ണെ നിൽപ്പതോ ഞാൻ?
 പുഞ്ചിരിയായൊരു തൂനിയാവേറുനി-
 നെഞ്ചിത്തമായുളളോരവൽചെമ്മെ.
 ഉല്ലസിപ്പാനന്ദമായൊരു കേരം പു-
 ണ്ണപ്രേക്ഷാക്കോരുണ്ടോവന്ന?
 വെണ്ണ പിരണ്ടിട്ടു തിണ്ണക്കുളുളളൊ-
 തണ്ണിക്കൈയൊന്നു മുക്തതാപം.
 കണ്ടൊരുനേരത്തു കാർമുകിൽവണ്ണനേ
 മഞ്ചിയണഞ്ഞൊന്നു പുണ്ണതാപം.
 ചേവടിരണ്ടുമെടുത്തുടൻ മെല്ലവെ.
 ചെട്ടോട്ടുമെഖിയിൽ ചേർത്തതാപം.⁷
 ഇങ്ങിനെതന്നിവെച്ചിതിച്ചു ചിന്തിച്ചു
 പൊങ്ങിനകേതുകും പുണ്ണപുണ്ണ
 സായമായുളളൊരു കാലവേദനപ്പോ-
 ളായർകലംതന്നിൽ ചെന്നുപുകാൻ.
 അഴിനേർവാണ്ണന്റെ ചേവടിത്താരിണ
 പുഴിയിൽകാണായി പുകനേരം.
 തേരിൽനിന്നന്നേരം പാരിവിറങ്ങിട്ടു
 പാതകൈകുവിട്ടു കൂപ്പിനിന്നാൻ.
 അഴംപുണ്ണിടുന്നോരാമാദം തന്നാലെ
 പുഴിയിൽവീണു പുറങ്ങാൻചെമ്മെ.
 പിന്നെയെഴുന്നേറ്റു ധന്യമായുളളൊരു
 നന്ദന്റെ മദിരം തന്നെക്കണ്ടാൻ.

(ഉഷ്ണനന്ദം.)

ഭക്തിണമുത്തിയുടെ മനസ്സിലെ പാവതിരേഖിയെ ഘടിപ്പിക്കുന്നതിന്നു
 ഭേദവന്മാരുടെ നിശ്ശങ്കപ്രകാരം ഇളകിപ്പറ്റപ്പെട്ട മൗമൻ ഹരശ്രമത്തിൽ ചെല്ലുന്ന
 അവസരത്തിൽ പൊട്ടുന്നതായ വസന്തത്തിന്റെ വർണ്ണനയാണ്.

വന്നിതുവസന്തമെന്നോത്തുടൻ ജനമെല്ലാ-
 മൊന്നു ചഞ്ചലമായി വന്നിതെന്നതേ വേദമു.

കന്ദമാന്ദാരങ്ങളും ചന്ദികാരശാകങ്ങളും,
 തിന്ദുകസിന്ദുവാശാൽമവാജ്ഞുനങ്ങളും;

കേതകപലാശചുതാമുകേസരങ്ങളും,
 ജാതിമല്ലികാകൃതമാവലർജ്ജരങ്ങളും;

കോപഭാര്യും മറുവൃക്ഷ ഗുൽമാദികളും-
 മാവോളംപൂത്ത മധുപവും തുടങ്ങിനാൻ.

പൂങ്കാവുതോറും മധുപാനയും ചെയ്തു മുദ-
 സ്ഥംകാരത്തൊട്ടും മൃഗപംക്തികൾ നടക്കുന്നു.

ചൂതമഞ്ജരികളിൽ കോകിലാമനമാനം
 ചേതോമോഹനമായി ഗാനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

കോമളാകൃതിപൂണ്ടു ശാരികാസമൃദ്ധവും
 കാമിനിമാരെപ്പോലെ മഞ്ജുപായം പറയുന്നു.

നാരംസഖകോരചക്രാഹവന്ദികളെല്ലാം
 പരമാനന്ദം പൂണ്ടുശബ്ദിച്ചു പറക്കുന്നു.

ഇത്തരമത്ഭുതങ്ങൾ പിന്നെയുള്ളതെല്ലാം
 വിസ്മയിച്ചുചെയ്യാനത്രയും പണിയതത്രെ.

പുഷ്പങ്ങൾ നിറഞ്ഞുള്ള ശാഖികൾ കൊണ്ടുമീതെ
 ശില്പമായ് വിതാനിച്ചു ചാനനം നിമക്കവെ.

പല്ലവം നിറഞ്ഞുള്ള വല്ലികൾകൊണ്ടുതന്നെ
 നല്ലതോണങ്ങളുമുല്ലാസത്തോടു കെട്ടി;

മണ്ഡലാകാരങ്ങളായി വിഴുന്ന ചുറ്റുങ്ങളാൽ
മണ്ഡപങ്ങളും പലതുണ്ടാക്കിപ്പലവിധം

മരീന്ദൻ ചൊരിയുന്ന പൂമധുവാകുമാവന-
സാരവാരികൾകൊണ്ടു നീളവേ തളിച്ചുണ്ട്;

കോകിലത്തരുന്നിമാർ തങ്ങളെ - ഗാനത്തോടും,
കേകികളുടെ മുദ്രശബ്ദഗദ്യങ്ങളോടും,

ചാതകീചകശബ്ദം വേണനാദങ്ങളോടും,
ശാരികാനാദങ്ങളും വീണാനാദങ്ങളോടും;

നത്തനചെയ്യും കേകീനാരികളോടും, ശുഭ-
മത്തകാശിനിമാരാമുത്തമസ്ത്രീകളോടും,

ഭൂഗനാദങ്ങളോടും, ശംഖനാദങ്ങളോടും,
മംഗലവാദികളും സദചിജഗണത്തോടും

ഒന്നിച്ചു മലനനെച്ചെന്നെതിരേറ്റ കൊണ്ടു
വന്നങ്ങുനിജാവയേ സജ്ജരിച്ചിരുത്തുവാൻ;

അരംഭിക്കുന്നു ഗിരിരാജനെന്നതുതോന്നും,
പാരമാനന്ദമുണ്ടാമോരോന്നു കാണുംനരം.

വീരരാം സിംഹങ്ങളും ശൂരരാം ധ്യാത്ര്യങ്ങളും
ചോരാലരാം ഗുരുക്കളും കൃരരാം സപ്തങ്ങളും

മററുമോരേരോ ജാതി മുതങ്ങൾ പക്ഷികളും
* * * *

ജീവജന്തുക്കളെല്ലാമന്യചിന്തയു വിട്ടു
കേവലം മതിയോടും കാമനൈപ്പോലെ വാണാർ.

ഇത്തരമവർ തങ്ങൾക്കുണ്ടായതെല്ലാമിന്നു
വിസ്മരിച്ചുചെയ്യാൻ കാമമോ പോരായല്ലോ

ചൊല്ലേറും വസന്തത്തിൽ വൈഭവമെല്ലാം ചൊൽവാ-
നില്ലൊരുവരും ചിത്രമെന്നതേ പറയാവൂ.

(പ്രയത്നപരിണയം കിളിപ്പുഴ)

സ്വയംവരോദ്യമം.

യമനീസ്വയംവരത്തിന്നു മീമരമാവിന്റെ സംഹാരം.

മുൽപ്പാടു ദൈവജനാലും വരത്തി-
ക്കല്ലിച്ചു കവ്യാണഭിനം തഭാൻ; 1
ഉൽപ്പാദിതം ശാരമനല്ലശിഖം
കല്ലാഭിരാമം പണിയും തുടങ്ങി.

നൽപ്പൊന്നുകൊണ്ടു ചണിതിത്തുടന്നു നിറത്തി
ശിഖജ്ഞലോകമണിതുന്നു ശുഭേ മുറ്റത്തേ;
മുപ്പാർജയിച്ച മകരലപചാർത്തനാ!
മുൽപ്പാടുനാട്ടിനു ജയധാജമെന്നപോലെ. 2

കണ്ടിച്ചു കോമളതരം നവപട്ടസൂത്രം
കൊണ്ടുതുവാങ്ങർ പണി വയ്ക്കവരെയു ചൊൽപ്പി
കണ്ടാൽ വാചിത്രതമെന്നതൊഴിഞ്ഞിടാനീ
കണ്ടീല മറുപമചൊല്ലുവതിന്നു ഭൂമരം. 3

പുഷ്പാസവമുപോങ്ങിന വിരചാളീ
പട്ടാഞ്ചരണ ചിതം തചിരം വിമാനം;
ദൃഷ്ടാന്തമില്ലിതിനിതോ പരമേണമെന്നു
മുട്ടിടുകിൽ പുനരതിന്നു തദേവ മനം. 4

അതുഗകാന്തിപളവാപടയെന്നിതെല്ലാം
മാതംഗദന്തമയമെന്തിതു വാഴ്ത്തവല്ലേൻ;
അകച്ചമച്ചപണികാൺകിമതിവചിതം
ലോകരൂപീനയനകേരുകമെന്നപോലെ. 5

മിന്നുന്നകാന്തിപരിചോടു പതിച്ചുപൊന്നും
കിണ്ണങ്ങൾ കണ്ണിനമൃതം ചൊരിയും നരാണാം;
മുനമുറവകുന്ദമുതഭൃതി ബിംബമൊന്നൊ-
ത്തന്നുനമഞ്ചതേലേ വിലസുന്നപോലെ. 6

സഞ്ചാതകൗതുകമൊരോ തരമേചമച്ചു
മഞ്ചങ്ങൾ മഞ്ജുളതരങ്ങൾ മഹീപതീനാം;
അഞ്ചമ്പനമ്പൊട്ടു കളിപ്പതിനഞ്ചിതശ്രീ
തഞ്ചീട്ടമദിനികരം പുനന്നെപോലെ.

7

മേളി ചൂനല്ല മൃഗനാഭിതൃഷാരതോയൈ-
ന്നീളെത്തളിച്ചുവളിതം മണിരംഗഭ്രമര;
നാളികുലോലമിഴിമാർ മെഴുകീടിനാർ വ-
ന്നാലോലകണ്ഡവസ്ത്രനൽക്കൊന്നാഭിരാമം.

8

രഗ്യാസു ചതപപേഥേഷു സുരാലയാഴ്ച
മുന്ധാംഗനാനിഖയനേഷു ച മുക്തലേഭം;
ഉത്തംഗകാന്തിരചിരം നിരവേ ചമച്ചു
പുത്തൻമണിത്തറകൾ പന്തലുമെന്തുമൊത്വ!

9

നിന്നിദ്രകാന്തിനിരവേപണിചെയ്തീൻ
മുന്തൂറുകാടി നിഖയങ്ങൾ മഹീപതീനാം;
അന്യനരോദമരവാതിലൊറ്റപുത്തൻ
ഓർച്ചുണ്ടുവെച്ചു ചമഞ്ഞിരുന്നപോലെ.

10

മുന്നംചമച്ചതളി! താമികൾ മോതിരങ്ങ-
ളെന്നിത്തരങ്ങളെ വിളക്കുകയും വിശേഷാൽ;
ഉന്നിദ്രമാട പാഴിയിക്കുമെന്നവെങ്കോ
തനപംഗിമാർ നിഖയനങ്ങളിലെത്രാവാഞ്ച!

11

പുടവവടിപ്പു പോരാഞ്ഞിട്ടു കോപിച്ചു കാചിൽ
സ്ഥിതിരമണവകരേ കൊണ്ടു പോകെന്നറിഞ്ഞാർ;
തടിയനതുമെടുത്തുകൊണ്ടു താനേനിരൂപി-
ച്ചുവിടെ നിഖയൊടിക്കും കോപ്പുകുടാൽ വിനോദം.

12

ഓരോതരത്തിലിളകീടിന ഓമാഞ്ചമെല്ലാം
നാരായണാ പെരികെവിസ്മയ മോത്തുകണ്ടാൽ,
പൂരിപ്പതിന്ന നിതരാമിതിനോടുസാമ്യം
ശൈലീപാദപോര മഹോത്സവമേവ മൂന്നം.

13

(അനന്തധർമ്മപു.)

ജനസ്ഥാനം.

(ലക്ഷ്യങ്ങളെ പരികൾ തുനിഞ്ഞ ശുപ്തവയുടെ അംഗമേക സംഭവിച്ചു ഉടൻ ശുപ്തവ തനിക്കു പറിയ അത്യുപത്തിനെ സ്വയംസ്വയംയായ യാദി കരോടനത്തിച്ചു ഉടൻ അവരങ്ങളെക്കുറി പുറപ്പെട്ടു എന്നു രാജസഭയെ മുതിർന്നു പോരുന്ന അഗമം)

മനോഭിരാമരാമചാമദാദനേ കേട്ടുടൻ
മനോഭിരാമചിതം നിജം പരഞ്ഞു ലക്ഷ്യങ്ങൾ തദാ;
അനാദരാധിപങ്ങളുപേനിതല്ലയെന്നു കണ്ടുടൻ
നിതാന്തകാമദാമിതാമുകന്ദ രാമ പാഥിമാം. 1

സമക്ഷണം പിടിച്ചെടുത്തു ലക്ഷ്യം നിശ്ചയി
സുഖക്ഷണം ചമഞ്ഞുകൊണ്ടുലക്ഷണം മുതിന്നു സ;
പുനഃ ക്ഷമാധരൻ മുതിന്നുണ്ടുകണ്ണനാസികാം
സമക്ഷമാശ്വനോഷിനൻ മുകന്ദ രാമ പാഥി മാം. 2

മുറിച്ചു ചിന്തിപ്പോലെ ഭൂതലത്തിൽവ്വിന്നു രാക്ഷസ്
തൊഴിച്ചു കൊണ്ടുവെന്നു സാ ചതിച്ചു ചൊന്ന ചാക്കിനാൽ;
മുഴുത്തകോപചാൻ ലെനെയ്യു മലയാശ്വതം
ചതുർശാശാധിപൻ മുകന്ദ രാമ പാഥി മാം. 3

തന്നിച്ചു പോയൊണ്ടു വന്നതിൽ കണ്ടുരാവൻ
കവച്ചു വില്ലസനകം തൊടുത്തയച്ചു സതപം;
ശാപനൈകസ്വരാശ്വതൃശം പതിച്ചുപോയ്
ചതുർശാശാധിപാമുകന്ദ രാമ പാഥി മാം. 4

പിടിച്ചു കെട്ടുവാനുടനെയച്ചുവിട്ട രാക്ഷസ്
മെച്ചുപോയിതെന്നു കേട്ടുത്തകോപചാൻ ലെൻ;
അയച്ചു വയെഴും പദജ്ജനത്തെയാക്കെ ദൂഷണ
ത്രിമൂലനാദിരാക്ഷസൻ മുകന്ദ രാമ പാഥി മാം. 5

തരംഗതരംഗങ്ങളെ ബലം കിങ്കിണീവണാവണ-
ലപനി പ്രതിലപനി പ്രാമാന്യതാഞ്ചരം നിരന്തരം;
മരം മുഴുത്തൂർന്ന് ഫസ്തിപുന്ദരബലംപ്രാപ്തം
സ്വപജ്ജ്വലപ്രാമാന്യതാ മുക്തരം പാഥിമാം.

6

സമന്തതഃ സമുദമഞ്ചിരം ച നമഃ മുക്തരം
നിരന്തരം വരണപോലെ വന്നു കണ്ടു തൽബലം;
സസതപരം കലച്ചു വില്ലെടുത്തു നിന്നു ജാനകി
മുഖം നിമിഷ്യനിത്യഞ്ചരം മുക്തരം പാഥിമാം.

സ വക്ഷുണം വിളിച്ചുകൊണ്ടുണ്ടുനിന്നു ജാനകീ
സുരക്ഷിതം നിധായ രം തിരിച്ചു വിക്രമീ തദാ;
കവക്ഷയം വരുത്തുവാൻ ഉത്തമം വക്ഷുണാഗ്രജ-
നരക്ഷണേന രക്ഷസാം മുക്തരം പാഥിമാം.

8

ദിസപൂർവ്വം സമസ്രമുജ്ജ്വലം രാജസർവ്വം സംഗതേ
എനിക്കെനിക്കിതേകനാഭിതേന തോന്നുമാറുടൻ;
എതിൽ രാമവിക്രമം പുകർത്തുവാൻ പണിപ്പെട്ടും
ജയിക്കു വിശ്വനായകൻ മുക്തരം പാഥിമാം.

9

അടുത്തുവന്നു പോരിനാഞ്ഞമത്തവാഞ്ചരം
തിമർത്തുണ്ടുത വോടകങ്ങൾ തേരുസുതനായകൻ
കഴുത്തുറത്തു ധാത്രിതന്നിലാക്കി തത്ര ശോണിതം
സമസ്രമോകനായകൻ മുക്തരം പാഥിമാം.

10

പ്രവൃദ്ധയുദ്ധരാമപത്രികുത്തകുണ്ഡലിനീർ
വൃദ്ധരക്തപാദമത്തമിത്തകംകലീഷണം;
മുഴുത്തയുദ്ധവിക്രമം നിമിഷിതം സുരാവലീ
വിയത്തിൽ വന്നു തിങ്ങിയും മുക്തരം പാഥിമാം.

11

ഉത്തസായകം പതിച്ചുടൻ പിളർന്നു മസ്തകം
കഴുത്തുകത്തിവിട്ടു ചത്തടിഞ്ഞു മത്തവാഞ്ചരം;
പെരുത്തുകണ്ടു ഭൂതവേ പിടിച്ചുവീണു വർജിയും
തിമിർത്ത വീരപംക്തിയും മുക്തരം പാഥിമാം.

12

തൃലോകനാഥപത്രികൊണ്ടു ചതുർവിംശഃ
 തൃലോകനാഥദൂഷണൻ ദുഷ്ടതികൊണ്ടു രാമനും;
 ത്രിദിഗ്ഗുരൈരടുത്തുടൻ ത്രിമൂർകം ജിതശ്രമം
 സഞ്ചാധയാഃ ജഗത്തുയേ മുക്തദാമ പാഹിമാം. 13

പെരുത്തരാവണൻ മരിച്ചുകാവസുതമെത്തിയാ-
 ലകത്തിടം കുറഞ്ഞുപോകുമെന്നു കണ്ടുമുന്തിലേ;
 തിമിത്തിടം പിടിച്ചുതിന്നിതെന്നപോലെ രാക്ഷസ-
 ഖ്യാതവ്യഭജനങ്ങൾ പോയി രാമരാമ പാഹിമാം. 14

മഹാഭഗവതേ മഹം സമാജ്ഞാമദിമനിസ്ഥനം
 മഹാതുരംതുരംഗസംയുതം മഹാബലോ മഹാനു;
 പരാന്തൻ പരസ്സമാസന്ദാഭ രാമവം തദാ
 ധനുർബോ ധനുർബം മുക്തദാമ പാഹിമാം. 15

കനത്തവില്ലെടുത്തുടൻ കവച്ചു ബാണവും തൊടു-
 തയച്ചുരാമ വില്ലുവൻ മുറിച്ചു നേരമങ്ങുസാ;
 കരത്തിരുന്ന വീണയിൽ കവച്ചു സായകം തൊടു-
 തെത്തിൽത്തന്നെത്തു രാമവൻ മുക്തദാമ പാഹിമാം.

മഥധാജം പതാകയും മേൽതുരംഗമങ്ങമും
 ശശിപ്രഭം മഹാതപത്രവും മുറിച്ചു സംഗമം.
 ധനുർബോ ധനുസ്സമങ്ങളുടൻ മുറിച്ചു ഭൂതബല
 നിപാത്യ ഹന്ത യുദ്ധതോ മുക്തദാമ പാഹിമാം. 16

രവിപ്രഭം ചതുർഭുജം സരംപവക്രസംഭൃതം
 ജപവൽകിരീടകണ്ഡലം പുരാണപുരുഷം ഹരിം
 ഉദിച്ചുകണ്ടു തൽക്ഷണം മരിക്കുന്നല്ലവെന്നു
 റച്ചുത്തു രാമചന്ദ്രനോടു രാമ രാമ പാഹിമാം. 17

ഖരസ്യ തസ്യ കണ്ഠവും മുറിച്ചു വിശ്വനാഥകൻ
 പരൻപുത്രേതിലാക്കിനാൻ സുഖിച്ചിരിപ്പതിന്നുതാൻ;
 സുപ്രമുക്തപുഷ്പാഷ്ടിനേറു യുദ്ധഭൂമിയിൽ
 ധനുസ്സമുന്നിന്നിന്ന രാമചന്ദ്ര രാമ പാഹിമാം. 18

(മുതലത്തിന്നുഖ്യവൃത്തം)

സ്യാനന്ദരം.

ചെൽക്കൊണ്ടപണിപ്പകാരം ചൊല്ലുകെട്ടുതല്ലാരാമു-
മിക്കണ്ടപാരിചീവണ്ണമില്ലിപ്പോഴേങ്ങും;

ഉൽക്കണ്ഠയുടനന്തപുരശിപ്തയുങ്കേട്ടി-
ട്ടൽക്കണ്ഠയും കാണാഞ്ഞുണ്ടാം കരളിലാക്കും.

കറക്കല്ലിങ്ങോടിവന്നു മുഖമണ്ഡപീഡിച്ചു
മറെറന്നിതിൽപരം മനക്കാഴ്ചക്കൊണ്ടാമോ?

കുറമറതിരുക്കാപ്പമകഞ്ഞമുറവും തിരു
മുറത്തുള്ള മണ്ഡപചുമവലംനാലും;

ചുറ്റിനകത്തുപുറത്തു വേവിശിവകളും ചെണ്ട
പൊറവേടികയും പൊന്നുകൊടിമരവും;

അറത്തിങ്കലവതരിക്കും ചൊക്കിക്കളഞ്ഞതാത്ത പീഠം
പററിയൊരുപക്കിരാജപരിഷ്കാരവും;

ഇന്ദ്രനീലശിവതാ നിർമ്മിതമാം ശീവേലിപ്പന്തൽ
ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കാനന്ദമാമകുന്നങ്ങളും;

ചന്ദ്രശാലാശതങ്ങളും ചാരുതരമർച്ചങ്ങളും
ചന്ദ്രികാചർച്ചിതങ്ങളും പ്രാസാദങ്ങളും;

ശോപരംഭാവും വളർന്നു വാമനന്റെവട്ടമറ്റും
രൂപരംഭോഖലവിളങ്ങും പൊൻപ്രാകാരവും;

ദീപിക്കുന്നു ദിഗ്ഗമത്തമയം, ചൊല്ലപ്പെട്ടതെല്ലാം
പാപിദിക്കുകൾക്കു കല്ലുമാച്ചുമാവു;

ഭൂവി ഭൂവിച്ചിട്ടനന്തതല്ലേ ശയിക്കമാനന്ദ-
രൂപിയം പത്മനാഭപുരിസമഗ്രം

സൂചികളെക്കൊണ്ടാകാരം തുളയുന്നഭാസാ വിശാലം
വ്യാപിക്കുന്നവിശാലത ചുക്കഴ്ത്തിക്കൂടാ.

പടകളുകൊല്ലാനാളും വസന്തശ്രീവിളനാളും
വാടികളും വണ്ടിപ്പോലുംകൊല്ലുകൾ,
വാടകളും വാപിപ്പുവതാകാടികളും ചുറ്റും
വീടുകളുംമരങ്ങളും വിളങ്ങിത്തന്നു.

അത്രയല്ലരികത്തുമാവതിയെക്കൊല്ലുക
ചിത്രമായവഞ്ചിപ്പൊലയൊന്നിനെയും;
പത്മിമാഹനന്റെപുരിപെറ്റിട്ടുപിറന്നുപോയ
പുത്രിയെന്നപോലെ പരിവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ടു.
ഭൂലോകത്തെക്കൊല്ലുകഭൂതാനന്തപുത്തരി
മാലാകിഴക്കുപുറമെവിവരങ്ങൾ
മുഖകന്ദത്തിന്റെ ജന്മകർമ്മങ്ങൾക്കില്ലെന്നുജന-
ജാലങ്ങളിലിന്നുതൊതകർമ്മപുറം ചാല്പാ.

(കുചലപുത്തം വഞ്ചിപ്പാ)

XXVIII

ദേവീസുഖം.

വനസംഹമിടുന്ന തരകാന്തിതൊഴുന്നേൻ;
അണിതുകൾ അലച്ചുട്ടും പുരിജടത്തൊഴുന്നേൻ;
ദുഷ്ടരാമസുരരോ ദമിക്കും തീജാലിക്കും;
പട്ടുതന്മിഴിമുറന്നു നിടിവച്ചും തൊഴുന്നേൻ;
വിവസ്വതക്കുറു ചില്ലിയുറച്ചും കൈതൊഴുന്നേൻ;
മുഗ്ധമായ് അനിവോടെ കുറഞ്ഞുവന്നനിശം
മേൽമേൽ പതിക്കുന്ന കുടക്കണ്ണുതൊഴുന്നേൻ;
തിവസ്വതചിവെന്ന തിരുനാസതൊഴുന്നേൻ;
ചെന്തൊണ്ടിപ്പുഴും വെണ്ണാരധരം കൈതൊഴുന്നേൻ;
ചന്തമോടണിനപ്പുമിത്താത്താൻ കൈതൊഴുന്നേൻ;
ചന്ദ്രികാതചിവെന്നോരസിതം കൈതൊഴുന്നേൻ;
കുറുകുറുളംവെന്നോരനങ്ങൾ തൊഴുന്നേൻ;
ഇടിനാദമുടൻ വന്നങ്ങിരിയണ പണിയും
കുറിനമോടേഴുന്നാറ്റും കൃതിനാദം തൊഴുന്നേൻ;

മിന്നലോടിയുന്നോരെകിറു കൈത്തോഴുന്നേൻ;
 പന്നഗരചിതം കണ്വ ലംരണ്ടും തൊഴുന്നേൻ;
 കണ്ണാടിവ-യൊത്ത കവിളിണതൊഴുന്നേൻ;
 പൂണ്ണചന്ദ്രനെവെന്ന തിരുമുഖം തൊഴുന്നേൻ
 കണ്ഡുതന്നണിഭംഗികാ ന്നു കൊണ്ടെഴുന്ന
 കളമാകിനകണ്ണക്കാരാരും തൊഴുന്നേൻ
 ജന്മസന്താർ ശരീരമാവാ രചിതമുത്തർയം
 തധിരമോടണിഞ്ഞനിൽ തിരുപ്പടൽ തൊഴുന്നേൻ
 ഫണി, വാർ, വട്ടകാ, ശൂലം, പരിചര്യം, തലയും,
 മണി, പട വാഗ്ഗവ്യമേന്തും കരമെട്ടും തൊഴുന്നേൻ;
 പാരിടമഖിലവും ജലമിച്ഛുണ്ടുവയിക്കുന്ന
 മാറടമതിൽരമ്യം മണിമാല തൊഴുന്നേൻ;
 ചന്ദനംവളർചന്ദ്രമണിത്തുകൊണ്ടെഴുന്ന,
 ചന്ദനമലവെന്ന തിരുമുഖതൊഴുന്നേൻ;
 ജവ പാമുനമകിന്നും വിഭജിച്ചുവളങ്ങന്ന
 ത്രിവലിശോഭിതമായോരുദം കൈതൊഴുന്നേൻ;
 ചുവന്നപട്ടുടയാടനിതഞ്ചം കൈതൊഴുന്നേൻ;
 ശൂൽക്കാരമുയന്ന പാവുടത്തൊഴുന്ന തൊഴുന്നേൻ;
 കരവു, മറുവറകളിയും തൊഴുന്നേൻ
 പുരുഭംഗികലന്നനിൽ തിരുത്തുടതൊഴുന്നേൻ
 സേവിപ്പോക്കുളീഴ്ചയും കൊടുപ്പാനായ് നിറച്ച-
 മേയുന്നമണിപ്പെപ്പാമുഴുക്കാൽ കൈതൊഴുന്നേൻ
 ജംഗമനിഷംഗം കൈതകമിവതൊഴുന്നേൻ
 ഭംഗിയിലുരുങ്ങനിൽ കണകാൽ കൈതൊഴുന്നേൻ
 സുരവ്യഭക്തികാളി മുണിനീരാജിരമായോ
 രരവിന്ദരചിവല്ലമടിയിണ തൊഴുന്നേൻ
 കടകംതോർവള കാഞ്ചിചിവനേപവം തുടങ്ങി
 യുടലിലങ്ങണിഞ്ഞുള്ളാ ഭരണങ്ങൾ തൊഴുന്നേൻ
 ധാരാളഭവനം കാഞ്ഞങ്ങനാലോ തൊഴുന്നേൻ
 ചൊല്ലൊണ്ടതിരുമാന്ധാരം കന്നിലമ്മ തൊഴുന്നേൻ.

National Library
 Calcutta-21

VIDWAN V. R. PARAMESWARAN PILLAI

Nagercoll